

**CONTRACTACIÓ DELS SERVEIS
D'INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA SOBRE LA
FASE INDUSTRIAL DEL PARC CIRCULAR
MATARÓ-MARESME**

PLEC DE PRESCRIPCIONS TÈCNIQUES

ÍNDEX

1	OBJECTE DEL CONTRACTE	3
2	ANTECEDENTS	3
2.1	1ª FASE DEL PARC CIRCULAR MATARÓ-MARESME.....	3
2.2	FASE INDUSTRIAL DEL PARC CIRCULAR MATARÓ-MARESME	7
3	CONDICIONS PER A LA PRESTACIÓ DEL SERVEI	8
3.1	CONDICIONS GENERALS.....	8
3.2	CONDICIONS TÈCNIQUES ESPECÍFIQUES	9
4	CARACTERÍSTIQUES TÈCNIQUES DEL CONTRACTE	10
4.1	FINALITAT DELS TREBALLS.....	10
4.2	SERVEIS A REALITZAR I DOCUMENTACIÓ MÍNIMA.....	11
4.3	LLIURAMENT DE LA MEMÒRIA CIENTÍFICO-ADMINISTRATIVA	15
4.4	LLIURAMENT DEL MATERIAL ARQUEOLÒGIC	15
4.5	MITJANS HUMANS ESPECÍFICS: PERFIL PROFESSIONAL.....	16
4.6	DURADA DELS TREBALLS.....	17
	ANNEX-1	18
	ANNEX-2	79
	ANNEX-3	82

1 OBJECTE DEL CONTRACTE

L'objecte del present contracte és la intervenció arqueològica -realització de treballs arqueològics de camp i la redacció de la memòria científico-administrativa- en una nova zona del jaciment de Ca la Madrona en el marc dels treballs de la fase industrial del Parc Circular Mataró-Maresme, situat entre els carrers Foneria i Vapor Gordils de la ciutat de Mataró, propietat del Consorci per al Tractament de Residus Sòlids Urbans del Maresme (d'ara endavant **el Consorci**).

2 ANTECEDENTS

2.1 1ª FASE DEL PARC CIRCULAR MATARÓ-MARESME

El mes de maig de 2019 es va adjudicar el «Concurs de projectes per a la redacció del projecte executiu i posterior direcció d'obra de la construcció de la 1ª fase del Parc Circular Mataró-Maresme» a la proposta presentada per Julià Arquitectes Associats, SL., que van entregar el Projecte Bàsic al novembre del 2019, permetent l'inici de la tramitació de la Llicència d'Obres Majors i Llicència d'Activitats.

En relació al tràmit de llicència d'obres, el dia 22 de gener de 2020 l'Ajuntament de Mataró va comunicar al Consorci l'informe tècnic de discrepàncies, segons el qual se'ns comunicava que calia disposar d'un informe preceptiu del Servei d'Arqueologia Municipal per a la nova construcció de l'edifici, ja que la finca està inclosa al Pla Especial del Patrimoni Arquitectònic de Mataró (fitxa 42), com àrea de protecció per expectativa arqueològica, nivell G.

L'àmbit afectat pel Projecte es troba dins de l'àrea del jaciment arqueològic recollit a la Carta Arqueològica de la Generalitat de Catalunya amb el nom de "Ca la Madrona", amb una cronologia de prehistòria (bronze), època romana i alt medieval, i una descripció de vil·la-necròpolis.

El jaciment de Ca la Madrona se situa dins l'actual polígon industrial Mata-Rocafonda Sud, al nord-est del nucli urbà de Mataró, concretament delimitat pels carrers del Gènere de Punt, Vapor Gordils, Ca la Madrona i Foneria.

Segons l'Ajuntament de Mataró, l'indret específic de la parcel·la és un espai d'expectativa arqueològica denominat "Fons de sitges ibero-romanes, vila romana i necròpolis tardo-romana", i correspon a la fitxa núm. 42 (volum 1) del Pla Especial del Patrimoni Arquitectònic i Ambiental de la ciutat de Mataró, d'11 de desembre de 2002. Per aquest motiu, l'Ajuntament de Mataró va determinar que era necessària una intervenció arqueològica prèvia a la realització de les obres, basada en una retirada de preexistències (soleres de formigó i fonamentacions d'edificacions antigues de l'anterior activitat industrial) sota control arqueològic, i un posterior sondeig i delimitació arqueològica de l'àrea afectada a través d'una malla de rases.

Aquesta circumstància va obligar a un conjunt de gestions i a la redacció d'un complet Annex arqueològic com a complement del Projecte Bàsic, per tal de procedir a la tramitació de l'obtenció de llicències.

Degut a la naturalesa intrínseca del treballs de prospecció arqueològica era impossible de saber, amb anterioritat a la realització i finalització dels mateixos, la possible existència de restes arqueològiques. És per això i degut a la inseguretat jurídica i econòmica que suposava la licitació única i conjunta del concurs per a la realització de les obres de construcció de la primera fase del Parc Circular Mataró-Maresme, que es va fer necessari realitzar els treballs de retirada de preexistències i treballs arqueològics amb anterioritat a dita licitació i de manera separada.

La licitació del concurs per a la Contractació de les obres de retirada de preexistències i treballs d'arqueologia en l'àmbit de la primera fase del Parc Circular Mataró-Maresme es va aprovar per decret de la presidència el dia 6 d'agost del 2020 (expedient núm. 83/2020) i es va adjudicar a l'empresa VIALITAT I SERVEIS, S.L.U.

En data de 9 de juliol del 2020 Julià Arquitectes Associats, SL. va entregar el Projecte Executiu de la construcció de la 1a fase del Parc Circular Mataró-Maresme, amb un pressupost d'execució per contracta de l'obra de 5.862.166,16 € (IVA inclòs), i un pressupost total per al coneixement de l'administració de 5.985.299,83 € (IVA inclòs).

Un cop aprovat definitivament el Projecte Executiu de la construcció de la 1a fase del Parc Circular Mataró-Maresme, aprovat inicialment per la Junta General del Consorci en data 15 de juliol de 2020, el Consorci va procedir a iniciar la licitació del corresponent procediment de contractació per a dur a terme les obres de construcció de la primera fase del Parc Circular Mataró-Maresme.

El dia 28/10/2020 la Junta General va aprovar iniciar la contractació de les Obres de construcció de la primera fase del Parc Circular Mataró-Maresme per un import màxim de 4.844.765.42 € (IVA exclòs), en el mateix acord es va aprovar el Plec de Clàusules Administratives Particulars (PCAP) que regien aquesta contractació així com convocar-ne la licitació i obrir als efectes un termini 60 dies naturals per a la presentació de proposicions.

En data 13/11/2020 es va procedir a publicar el corresponent anunci a la plataforma de contractació pública de la Generalitat de Catalunya (Exp. Núm. 92/2020), i el dia 20/11/2020 l'esmentat anunci es va publicar a la pàgina web TED de la UE (amb referència 2020/S 227-555412).

Durant el termini de presentació d'ofertes, en data 02/12/2020, es va rebre notificació del recurs interposat davant del Tribunal Català de Contractes del Sector Públic per la Cambra Oficial de Contractistes d'Obres de Catalunya contra dos aspectes concrets del PCAP. Atès que la LCSP regula la possibilitat de modificar els PCAP, la Junta General del Consorci, el dia 16/12/2020, va aprovar procedir a la modificació del PCAP, ampliant en conseqüència el termini de presentació d'ofertes en 30 dies addicionals. Com a conseqüència de la modificació, el recurs va ser arxivat pel Tribunal Català de Contractes del Sector Públic.

El dia 17/12/2020 es publicà aquesta modificació del PCAP a la plataforma de contractació de la Generalitat de Catalunya, i el dia 22 de desembre del 2020 es va publicar a la pàgina web TED de la UE (amb referència 2020/S 249-619603).

El termini màxim de presentació d'ofertes finalitzava el 17/02/2021 a les 13:00 hores.

En paral·lel al desenvolupament de la licitació descrita de les obres de construcció, durant l'execució del "Projecte de retirada de preexistències i treballs d'arqueologia en l'àmbit de la primera fase del Parc Circular Mataró-Maresme", en l'actuació preventiva dels treballs d'arqueologia, es van trobar restes arqueològiques romanes.

Realitzant les rases per a inspecció arqueològica i els treballs de retirada de preexistències amb supervisió arqueològica, es van trobar diverses restes arqueològiques: restes ceràmiques, restes perimetrals (murs), restes de paviment (*opus signinum*) i restes òssies humanes.

Degut a aquest fet, el director arqueòleg va indicar la necessitat de realitzar "una excavació en extensió per poder conèixer el tipus de jaciment amb el qual ens trobem i la cronologia en què va estar ocupat".

Degut a les troballes arqueològiques i la necessitat derivada de procedir a una intervenció arqueològica en aquest àmbit, d'acord a l'article 152 de la LCSP, tal com recollit a la clàusula 1 del propi PCAP de la licitació, i per una raó d'interès públic, es va considerar necessari desistir de la licitació amb expedient núm. 92/2020 "Contractació de les obres per a la construcció de la primera fase del Parc Circular Mataró-Maresme".

Aquest desistiment de la licitació es va determinar amb anterioritat a la finalització del termini de presentació d'ofertes per part dels licitadors.

Posteriorment al desistiment, i després de diversos treballs d'excavació i altres feines complementàries en l'àmbit de la 1ª fase del Parc, s'han dut a terme dues intervencions arqueològiques en aquest àmbit (la segona com a continuïtat de la primera), a través de les corresponents licitacions públiques del Consorci, que en ambdós casos van ser adjudicades a l'empresa BAULA RECERCA ARQUEOLÒGICA SL., les quals s'han donat ja per finalitzades, pel que fa als seus treballs de camp, el passat mes de febrer 2023.

Com a resultat dels treballs de camp de les intervencions arqueològiques, han aparegut restes arqueològiques que corresponen a tres fases cronològiques i constructives segons la memòria del control arqueològic presentada:

- 1a fase: Restes de dependències d'un establiment d'època romana (segle I dC–IV dC), una zona d'enterraments i un centre vitivinícola.
- 2a fase: Restes d'un edifici de grans dimensions de forma rectangular que obre a un carrer i que podria interpretar-se com un centre de culte. Al voltant d'aquest edifici s'ha excavat una necròpoli en la que han aparegut 99 enterraments inclosos els d'època romana (que vindrien a sumar un total de 400 tombes aparegudes en aquesta zona considerant els treballs inicials al polígon a les dècades dels 70 i 80). Aquesta fase s'ha datat entre els segles V i VII dC i correspondria a l'època visigòtica.

- 3a fase: Restes d'un mur i una àrea de cultiu de vinya que data del segle XIV.

Els diferents informes justificaven el desmuntatge de les restes arqueològiques (un total de 54 estructures) per poder seguir excavant en el jaciment les fases anteriors (estructures i sediments) que es trobaven per sota de les estructures que es pretenien desmuntar.

En l'informe de data 16 de novembre, l'arqueòleg municipal de l'Ajuntament de Mataró indicava que la fase més interessant, des del punt de vista històric i arqueològic, és la que correspon a la zona que les fons escrites identificarien com *Alarona* (època visigòtica). L'informe indica també la possibilitat de fer el desmuntatge i el trasllat d'aquestes restes a un magatzem provisional, amb la voluntat de restituir les vuit estructures en el complex del Parc Circular Mataró-Maresme o en el lloc més proper.

D'acord als informes arqueològics i gestions posteriors, s'ha proposat per part de l'Ajuntament de Mataró restituir les restes de major rellevància (època visigòtica) en una zona verda propera situada a 250 m de la parcel·la coneguda com a Bon Recés.

Les restes es situarien en una esplanada darrera de la masia de Can Prats perquè es mantingui la mateixa orientació i la mateixa situació, amb la intenció de convertir la masia en un centre d'interpretació museística de les restes i poder així difondre el seu relat de gran rellevància per a l'origen i la història de la ciutat. Al mateix temps es pretén desenvolupar en la zona verda un parc periurbà que formi part de l'anella verda de Mataró, amb l'objecte de generar un punt atractiu d'interès socio-cultural en aquest espai alhora que es manté la proximitat i la contextualització de les troballes.

En el moment actual, es disposa d'un projecte elaborat per l'empresa GAMIGAR dels processos de desmuntatge i trasllat per vuit estructures d'època tardo antiga que encara resten en aquest àmbit, que estan situades a la part est del jaciment, i que corresponen al mur de delimitació de la necròpolis, així com els murs de l'edifici situat a l'oest del camí.

D'acord a l'informe de l'arqueòloga municipal de l'Ajuntament de Mataró de 21 de juliol de 2023, l'Ajuntament de Mataró no hi veu cap impediment perquè es puguin desmuntar i eliminar les restes arqueològiques estructurals que corresponen a les restes de construccions arqueològiques de la primera fase (segle I-V dC) i de la tercera fase (segle XIV), ja que no formen part del relat expositiu del nou centre d'interpretació que es pretén mostrar i ja han estat degudament i exhaustivament documentades durant els treballs d'excavació arqueològica.

Tanmateix, l'Ajuntament de Mataró demana el desmuntatge i trasllat de les restes arqueològiques corresponents a l'etapa visigòtica, donada la necessitat de la seva conservació perquè esdevenen elements museogràfics indispensables que han de formar part del relat del nou centre d'interpretació. Aquestes restes es traslladaran i dipositaran provisionalment i de forma adequada per a la seva conservació en el mateix recinte del Parc Circular Mataró-Maresme fins al seu trasllat definitiu al nou centre d'interpretació.

En el moment actual, i un cop les actuacions han estat informades i consensuades al llarg dels darrers mesos entre els diferents agents implicats (Consorti, Ajuntament de Mataró i Generalitat de Catalunya), tota la documentació justificativa dels treballs de

retirada de les restes i estructures arqueològiques comentades està a disposició de la Generalitat de Catalunya pendent de l'imminent aprovació per part de la Direcció General del Patrimoni Cultural.

2.2 FASE INDUSTRIAL DEL PARC CIRCULAR MATARÓ-MARESME

En paral·lel a les actuacions que tenen lloc en l'àmbit de la 1ª fase, és voluntat del Consorci engegar les actuacions en l'àmbit industrial del Parc.

Amb aquest objectiu i sent coneixedors dels antecedents descrits, i degut a la inseguretat jurídica i econòmica que suposava per als promotors privats la realització directa d'obres de construcció, es va replicar en la fase industrial del Parc la sistemàtica de diferenciar els treballs de retirada de preexistències i prospecció arqueològica inicial de qualsevol actuació d'edificació en aquest àmbit.

Per a realitzar els treballs de prospecció arqueològica calia procedir a la retirada de preexistències dins de l'àmbit d'aquesta segona fase: vestigis de l'antiga activitat industrial de transformació de vidre i abocaments il·legals posteriors.

És per tot això que durant l'any 2021 es va procedir a la contractació dels serveis d'arquitectura per a realitzar un nou projecte tècnic per a la retirada de preexistències i prospecció arqueològica en la fase industrial, que es va encarregar a l'empresa Julià Arquitectes Associats, SL, el qual va ser readaptat a través de l'empresa RURARC S.C.P., un cop en disposició de major informació de caracterització del sòl, per tal de modificar l'estratègia de gestió de terres en el conjunt de la parcel·la que inicialment s'havien de mobilitzar fora de la mateixa.

En data 27/04/2022 l'empresa RURARC S.C.P. va presentar el "Projecte d'acondicionament del solar, moviments i gestió de terres en l'àmbit de la segona fase del Parc Circular Mataró-Maresme", amb un pressupost total d'execució per contracte de 589.492,75 € (sense IVA).

La convocatòria de licitació de les obres de retirada de preexistències i prospecció arqueològica inicial de la fase industrial del Parc Circular Mataró-Maresme es va publicar en el perfil del contractant en data 13 de maig de 2022, amb un període de 30 dies naturals per a presentar ofertes, sent l'últim dia el dia 13 de juny de 2022 a les 15:00 hores. La licitació va ser adjudicada a l'empresa Delta Punt 3000, S.A., i els treballs es van desenvolupar entre setembre 2022 i febrer 2023.

En concret, pel que fa a la prospecció arqueològica, es van realitzar un conjunt de rases a l'àrea nord-est per delimitar l'extensió del jaciment i conèixer l'afectació d'aquest per la construcció de l'antiga fàbrica Cristalleries Mataró.

El control arqueològic ha estat realitzat sota la direcció dels arqueòlegs Carla Baumann Requena i Adrián Díaz Martín de l'empresa BAULA Recerca Arqueològica SL, amb la coordinació de l'arqueòloga Dolors Codina i Reina.

El primer permís, amb número d'expedient 437 K121 N-425 2022-4-38408, entre el 12 de setembre i el 22 de desembre de 2022, anava destinat al control arqueològic durant els moviments de terres efectuats per a l'excavació de les rases. La intervenció no es

va poder dur a terme en aquestes dates pel que en data 2 de novembre de 2022 es va sol·licitar la paralització del permís. Posteriorment, es va sol·licitar un nou permís, amb número d'expedient 437 K121 N-425 2022-7-38900 entre el 12 de desembre de 2022 i el 28 de febrer de 2023, i es va iniciar l'excavació de les rases sota la direcció de l'arqueòloga Carla Baumann Requena. Finalment, al febrer es va sol·licitar un canvi de direcció, amb número d'expedient 437 K121 N-425 2023-1-39268, entre el 15 i el 27 de febrer de 2023, sota la direcció d'Adrián Díaz Martín, per efectuar el control de les darreres rases.

A l'**Annex-1** s'adjunta la "MEMÒRIA DEL SEGUIMENT ARQUEOLÒGIC AL SECTOR NORD-EST DEL FUTUR PARC CIRCULAR MATARÓ-MARESME", que determina la zona i abast de la intervenció arqueològica necessària objecte de la present licitació.

3 CONDICIONS PER A LA PRESTACIÓ DEL SERVEI

3.1 CONDICIONS GENERALS

- El responsable del contracte del Consorci farà el seguiment, tant a nivell de procediment de treball com del calendari presentat.
- Tota l'operativa s'acordarà prèviament entre el responsable del Consorci i el coordinador abans d'iniciar els serveis.
- L'empresa adjudicatària es compromet a mantenir periòdicament reunions amb els responsables del Consorci per fer valoracions conjuntes del servei prestat i proposar canvis o millores, si s'escaigués.
- L'empresa adjudicatària es compromet a presentar una Memòria científico-administrativa de la intervenció que es realitzarà tal i com es descriu al present Plec.
- L'empresa haurà de disposar d'un espai propi per realitzar l'emmagatzematge d'eines i materials. Aquest ha de complir amb els requisits estipulats a la normativa de Seguretat i Salut en els llocs de treball.
- L'empresa adjudicatària haurà d'aportar tot el material, eines, maquinària, fungibles i Equips de Protecció Individual (EPI), necessaris per dur a terme els treballs objecte del present Plec.
- L'empresa adjudicatària es farà càrrec del material fungible necessari per a la realització dels treballs així com de la seva reposició.
- Tanmateix, va a càrrec de l'empresa adjudicatària les despeses derivades de la gestió dels residus.
- El tractament i lliurament del material arqueològic exhumat al llarg de la intervenció es farà segons el descrit a aquest Plec.
- L'empresa adjudicatària presentarà un reportatge tècnico-científic incloent imatges aèries realitzades amb vol de dron.

3.2 CONDICIONS TÈCNIQUES ESPECÍFIQUES

Aquests treballs es regiran en tot moment per la legislació vigent (Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català i Decret 78/2002, de 5 de març, del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic) i pels protocols establerts en cada intervenció arqueològica.

Els treballs d'arqueologia s'hauran de realitzar seguint les directrius definides al "Projecte d'intervenció arqueològica". Un cop adjudicat el contracte, el licitador ha de presentar en un període de 10 dies naturals el Projecte d'intervenció i tota la informació necessària per tal que el Consorci pugui tramitar la sol·licitud d'autorització a la Direcció General del Patrimoni Cultural del Departament de Cultura de la Generalitat.

Els treballs de camp no podran començar fins que el Consorci obtingui l'autorització d'intervenció arqueològica per part de la Direcció General del Patrimoni Cultural del Departament de Cultura de la Generalitat.

L'empresa adjudicatària es compromet a seguir les condicions següents, establertes en el present Plec de Prescripcions Tècniques (PPT), per tal de garantir la correcta prestació del servei:

- A l'inici de la realització del servei es mantindrà una reunió amb els responsables del Consorci, l'Arqueòloga Municipal de l'Ajuntament de Mataró i l'Arqueòleg Territorial del Departament de Cultura de la Generalitat on s'acordaran els protocols de treball i la metodologia a emprar.
- L'empresa no permetrà l'entrada a cap persona aliena a l'obra sense prèvia autorització expressa del Consorci.
- En cas que l'adjudicatari consideri necessari substituir l'equip de personal destinat al servei, aquest serà amb personal amb perfil i experiència igual i/o superior a les presentades pel licitador en aquesta oferta. Qualsevol substitució queda supeditada a la validació de Consorci i haurà de ser comunicada al Consorci amb un mínim de 72 hores d'antelació.
- Tots els membres del personal destinat al servei, hauran de complir els requisits previstos a aquest PPT.
- L'empresa adjudicatària designarà un cap d'equip i/o coordinador del servei que farà d'interlocutor entre dita empresa i el Consorci, per tal de garantir el funcionament idoni i resoldre les incidències derivades de la seva gestió diària. Aquest coordinador vetllarà per la qualitat i homogeneïtat en la prestació del servei. També comunicarà, si s'escau, la detecció de possibles errades i/o mancances en els procediments de treball, per tal de millorar-los.
- L'empresa adjudicatària dotarà el seu equip amb el suport tècnic i l'equipament necessari per garantir la correcta coordinació i funcionament del servei. L'empresa posarà a disposició continua de l'equip de treball totes les eines específiques i els materials fungibles per a desenvolupar el seguiment de les tasques ordinàries. Un cop finalitzats els serveis, aquest material continuarà sent titularitat de l'empresa.

- L'empresa adjudicatària estarà obligada a complir totes les mesures necessàries per al manteniment de la Seguretat i Salut i la prevenció de riscos laborals, així com tota la normativa de Seguretat Laboral vigent. L'empresa haurà d'aportar un Pla de Seguretat i Salut propi amb els recursos preventius necessaris abans de 10 dies hàbils després de la signatura del contracte.
- L'empresa adjudicatària haurà de garantir la gestió dels residus generats en l'execució del contracte, pels quals haurà de garantir una gestió correcta per qualsevol sistema de gestió de residus autoritzat. En tot cas, haurà d'acreditar-se la gestió que es realitzi d'aquests residus propis. Això afecta qualsevol tipus de residu generat (sigui o no especial) que no pugui gestionar-se a través del sistema de Recollida Selectiva Municipal.
- Tot el personal que executi les prestacions dependrà únicament del contractista adjudicatari a tots els efectes, sense que existeixi cap vincle de dependència contractual ni laboral entre aquest i el Consorci.
- L'empresa adjudicatària i cadascuna de les persones que participin en el present contracte queden obligades al compliment de la legislació vigent sobre la propietat intel·lectual i la confidencialitat de dades.
- L'empresa adjudicatària i cadascuna de les persones que participin en el present contracte no podrà emprar ella mateixa, ni proporcionar a tercers, les dades del treball contractat ni cap informació que se'n derivi, sense autorització expressa del Consorci.

Els responsables del seguiment del contracte realitzaran tantes visites com considerin, amb una periodicitat orientativa setmanal. La direcció de l'excavació hi haurà d'estar present.

Un cop finalitzada la intervenció, es procedirà a lliurar tota l'àrea d'estructures, proteccions i qualsevol altre enginy que s'hagi construït per a facilitar les diverses operatives. L'espai haurà de quedar lliure de perills per a la seguretat i salut, i s'hauran d'haver marcat i tancat convenientment aquells perills que no s'hagin pogut eliminar.

Així mateix es farà una neteja general dels espais més afectats pel moviment de pedra i terres.

4 CARACTERÍSTIQUES TÈCNIQUES DEL CONTRACTE

4.1 FINALITAT DELS TREBALLS

La finalitat que es pretén assolir és la intervenció arqueològica i treballs que se'n deriven sobre les restes que puguin aparèixer en el sector de la parcel·la propietat del Consorci on es construirà la fase industrial del Parc Circular Mataró-Maresme.

Amb motiu de determinar l'abast i delimitar l'extensió del jaciment de Ca la Madrona en aquest sector, es disposa de la "Memòria del seguiment arqueològic al sector nord-est

del futur Parc Circular Mataró-Maresme”, realitzada per BAULA Recerca Arqueològica S.L. (Annex-1).

En aquests treballs, s’han realitzat un conjunt de rases per delimitar l’extensió del jaciment de Ca la Madrona. Aquestes han permès localitzar estratigrafia d’època romana en gran part de la zona del solar estudiada, en algunes zones però molt afectades pels moviments de terra efectuats arran de la construcció de l’antiga fàbrica “Cristalleries Mataró”.

Un cop observada l’estratigrafia s’ha vist que la zona positiva s’estendria per una superfície de 6.567 m². Amb una capa superficial aportada en el moment de la construcció de la fàbrica, amb un gruix aproximat d’uns 0,60 m, que dona uns 3.940,20 m³ que s’haurien de retirar de forma mecànica, amb control arqueològic, per deixar el solar preparat per iniciar la seva excavació.

Per sota de la capa superficial, la suma del gruix dels diferents estrats amb presència de materials de cronologia romana, sumen una potència mitjana aproximada d’1,20 m. En algunes de les rases s’ha rebaixat poc, per no malmetre l’estratigrafia i s’ha vist poca potència. Però en els diferents punts on s’ha pogut aprofundir més, s’ha observat aquesta mitjana, que dona un cubicatge aproximat de 7.880,40 m³ d’estrats d’interès arqueològic. D’aquests estrats d’interès arqueològic, es pensa que els primers 20 cm com a mínim són susceptibles de ser rebaixats a màquina sota control tècnic, sempre que no es detecti cap estructura positiva o negativa.

Per tant quedarien 1.313,40 m³ que es podrien rebaixar de forma mecànica amb els condicionants mencionats anteriorment i 6.567 m³ d’estratigrafia positiva a excavar manualment, tot i que el volum possible a rebaixar de forma mecànica es presumeix pot augmentar significativament i reduir en conseqüència l’excavació manual. A tal efecte, en els criteris de valoració es considerarà la possible presència constant a la intervenció de maquinària per a procedir a l’excavació mecànica sempre que aquesta sigui possible.

4.2 SERVEIS A REALITZAR I DOCUMENTACIÓ MÍNIMA

El Servei consta de dues parts diferenciades:

a) Treballs de camp

- ✓ Realització dels treballs de camp, durant els quals l’arqueòleg/arqueòloga director/a esdevenen els únics responsables del procés de la intervenció arqueològica i de la obtenció correcta de dades i registres. Els auxiliars d’excavació han d’assistir als arqueòlegs directors en les tasques d’excavació.
- ✓ Realització dels treballs arqueològics necessaris pel coneixement de les seqüències estratigràfiques i cronològiques de l’àrea excavada, que permetin la interpretació i la identificació de les restes trobades. El plantejament dels treballs (situació, extensió i durada de la zona a intervenir) s’establirà segons el corresponent projecte arqueològic redactat per l’empresa a qui se li adjudiquin els treballs i serà supervisat per l’Arqueòloga Municipal de l’Ajuntament de

Mataró i per l'Arqueòleg Territorial de la Direcció General del Patrimoni Cultural de la Generalitat de Catalunya.

- ✓ Situació topogràfica amb coordenades UTM de les restes arqueològiques en el territori. Les cotes de profunditat han d'estar referides al nivell del mar.
- ✓ Obtenció del registre arqueològic de forma acurada i exhaustiva, segons els criteris que es determinen en la fitxa informatitzada d'Unitats Estratigràfiques (UE) que proporcionarà l'Arqueòloga Municipal. Caldrà omplir la fitxa degudament en tots els seus camps de registre, especialment els que indiquen les relacions estratigràfiques entre les diferents UE, el de TIPUS d'UE (positiva, negativa o construïda), DEFINICIÓ d'UE (menú desplegable), els de descripció, el de la interpretació, el de FASE GRAL (menú desplegable), el de FASE INTERVENCIÓ establerta pel director/a, TAQ (datació *ante quem*) i TPQ (datació *post quem*). Les fitxes de UE, model d'inventari, i els seus camps no podran ser modificats.
- ✓ Dibuix de les plantes, seccions, talls i alçats suficients que permetin una lectura clara de les restes trobades, indicant les cotes de profunditat respecte del nivell del mar.
- ✓ D'acord amb els criteris establerts per la direcció de la intervenció arqueològica s'hauran de recollir mostres (sediments, cendres i carbons, escòries i altres elements) per ser analitzades per mitjans fisicoquímics.
- ✓ Neteja, siglatge, classificació i inventari del material exhumat, segons els criteris que s'adjunten en l'**Annex-2**. La neteja del material arqueològic ceràmic es realitzarà exclusivament amb aigua, de forma complerta (superfícies i talls) i acurada. En el cas excepcional d'aquelles peces ceràmiques on es conservi sedimentació interna del seu contingut (fons d'àmfores, incrustacions o regalims a les parets internes) no es procedirà a la neteja, reservant la peça per realitzar estudis analítics. En el cas d'objectes de metall i material numismàtic, així com de ceràmica amb decoracions delicades i les restes de fauna, es lliuraran sense netejar però degudament inventariats. El material que precisi un tractament de neteja o de restauració urgent es lliurará immediatament després de la seva exhumació, degudament referenciats, als tècnics del Museu de Mataró, els quals faran entrega d'un document d'acusament de rebuda. El siglatge dels materials arqueològics es realitzarà de manera clara i llegible, seguint els codis de siglatge establerts a l'**Annex-2**.
- ✓ Lliurament del material arqueològic, degudament encapsat i etiquetat, segons les normes establertes pel Museu de Mataró.
- ✓ Documentació fotogràfica exhaustiva i de qualitat de tot el procés d'excavació.
- ✓ Reportatge complet del procés d'excavació amb imatges amb vol de dron preses amb freqüència mensual, amb operador propi o extern.

En un termini màxim d'un mes després d'haver finalitzat el treball de camp s'haurà de lliurar al Consorci i a l'Arqueòloga Municipal un informe que inclogui una breu descripció de les restes trobades, un avanç dels resultats de la intervenció arqueològica i la planimetria (planta digitalitzada de les estructures i dos talls estratigràfics representatius).

b) Elaboració i redacció de la Memòria científico-administrativa de la intervenció

A continuació es detallen les parts que hauran de constar a la Memòria:

- ✓ Fitxa resum de les dades generals de la intervenció, on consti els següents camps:

JACIMENT
 CODI_INTERVENCIÓ
 ANY
 CODI_GIS
 X
 Y
 Z
 TIPUS INTERVENCIÓ
 DATES INTERVENCIÓ
 REDACCIÓ DEL PROJECTE ARQUEOLÒGIC
 PROMOTOR DE LA INTERVENCIÓ
 DIRECCIÓ DE LA INTERVENCIÓ

 ARQUITECTE DE LA INTERVENCIÓ
 APARELLADOR DE LA INTERVENCIÓ
 PROPIETARI DE L'IMMOBLE

 FASES DOCUMENTADES
 SIGLES MAT. ARQUEOLÒGIC
 UBICACIÓ MAT. ARQUEOLÒGIC
 OBSERVACIONS

- ✓ Situació del jaciment, especificant l'entorn geogràfic, coordenades UTM i altura sobre el nivell del mar.
- ✓ Antecedents arqueològics: notícies i intervencions arqueològiques anteriors en el sector.
- ✓ Motivació de la intervenció arqueològica, objectius i equip de treball.
- ✓ Programa i desenvolupament dels treballs arqueològics.
- ✓ Interpretació de les restes trobades, resultats i conclusions.

✓ Annexes:

- Relació i descripció de les diferents unitats estratigràfiques segons els criteris establerts.
- Inventari del material arqueològic segons els criteris establerts a l'**Annex-2**.
- Dibuix digitalitzat dels materials arqueològics més significatius de cada una de les unitats estratigràfiques. El dibuix de cada una de les peces s'individualitzarà en un document. El nom del document ha d'incloure el codi d'intervenció –lloc i any-, UE i número de peça.
- Planimetria. Es lliuraran els originals digitalitzats, en formats .DWG i .DXF i un joc de còpies plegades en format DIN A4. El format d'aquests plànols, seccions, plantes i alçats ha de ser DIN-A, i les escales les que a continuació es detallen:

Nivell territori:	1:25.000
Nivell local:	1:5.000
Emplaçament:	1:500
Situació dins del solar:	1:200
Plantes, seccions i alçats:	1:20
Detalls:	1:10

S'ha de presentar una planta general i altres per fases constructives, tantes com estableixi la direcció de la intervenció arqueològica, especificant-les a les corresponents caràtules dels plànols. En la planta general s'especificaran on se situen els talls i les seccions. Les seccions es lliuraran en plànols diferents al de les plantes. El nombre de seccions el determinarà la direcció de la intervenció arqueològica, es realitzaran tantes com calgui per a aconseguir la comprensió global de la zona excavada. En tota la planimetria s'haurà d'indicar l'escala gràfica i en el cas de les plantes, l'orientació geogràfica en relació al nord geogràfic.

A l'hora de digitalitzar la planimetria es seguiran les següents indicacions:

- Totes les línies han de ser poli-línies tancades.
- Les negatives han de ser línies discontinues. Els límits s'assenyalaran amb línia i punt.
- En una capa anomenada COTES s'inclouran les cotes absolutes respecte al nivell del mar.
- En una capa anomenada LÍMITS s'inclouran les línies que delimiten el solar i els sondeigs, zones o sectors excavats.
- En una capa anomenada UE s'inclouran els noms de les UE construïdes (paviments, murs, llars, etc.).
- La informació que ha de constar a les caràtules, escales gràfiques, toponímia, etc. es referenciaran en una capa anomenada CARÀTULA.

- Documentació fotogràfica. Totes les UE de la intervenció han de quedar suficientment registrades en la documentació fotogràfica i, en el cas de les unitats i elements construïts, seran necessàries fotografies de detall i alçats. També es fotografiaran aquells elements o conjunts arqueològics i/o patrimonials que necessitin tractaments especials de conservació o restauració. Les fotografies del bé restaurat, moble o immoble, hauran de reflectir tot el procés de la restauració. Les fotografies es faran en format digital i es lliuraran individualitzades en format .TIFF o .JPG, amb una resolució de 300 ppp (no s'inserirà en documents WORD). Les fotografies seran referenciades amb el codi de la intervenció, seguit d'un codi de quatre dígit. Es lliuraran, degudament classificades i comentades.

4.3 LLIURAMENT DE LA MEMÒRIA CIENTÍFICO-ADMINISTRATIVA

El lliurament de la memòria científica dels treballs s'haurà de realitzar en un termini de temps no superior a dos anys després d'haver finalitzat els treballs de camp. En la seva redacció s'acomplirà l'esquema bàsic establert en la normativa legal vigent (Decret 78/2002, de 5 de març de 2002, del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic, DOGC núm. 3594).

La memòria científica dels treballs s'haurà de lliurar en suport informàtic. Caldrà lliurar els documents en les següents extensions: .DOCX i .ODT per documents de text, .ACCBBD per inventaris, .XLSX i .ODS per fulls de càlcul, .DWG i .DXF per planimetries i .AI i .SVG per dibuixos de materials. Els lliuraran els arxius originals i una còpia en format .PDF. D'igual manera es lliuraran dues còpies impreses en paper –degudament enquadernades- a cada una de les següents entitats: al Consorci, a l'Arqueòloga Municipal i al Servei d'Arqueologia de la Direcció General del Patrimoni Cultural del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

A la portada de la memòria es farà constar el títol (que inclourà l'indret o l'immoble intervingut), el nom del jaciment arqueològic (d'acord amb la nomenclatura i la toponímia que es determina en l'Inventari del Patrimoni Arqueològic de Catalunya), la data d'intervenció, el nom i la signatura de la direcció de la intervenció i la data de lliurament de la memòria.

En la segona pàgina de la memòria caldrà complementar la fitxa tipus on es resumeixen les característiques generals de la intervenció arqueològica, segons s'indica a l'Annex-3.

4.4 LLIURAMENT DEL MATERIAL ARQUEOLÒGIC

El material arqueològic es guardarà en bosses de plàstic transparent i suficientment resistent, separant les diferents produccions ceràmiques, i agrupant-les per unitats estratigràfiques. Cada bossa es retolarà amb les dades que identifiquin el seu contingut, on s'especificarà la intervenció, l'any, la unitat estratigràfica i la producció ceràmica.

La retolació de la bossa es realitzarà amb retoladors de tinta indeleble.

Es separaran aquells materials delicats que prèviament hagin estat lliurats al Museu de Mataró per a la seva neteja o restauració urgent segons les indicacions rebudes per part de l'Arqueòloga Municipal en les visites d'inspecció durant els treballs d'excavació (monedes i altres materials singulars). Els materials dibuixats no se separaran de les bosses de les seves corresponents UE.

Els metalls, vidres i altres materials delicats es guardaran per tipus de materials en contenidors dins de caixes de polietilè hermètics (tipus *Tupperware* o similar) per tal de procurar la seva correcta conservació. S'han de fer agrupacions per tipus de materials:

- pel vidre
- per cada tipus de metall
- per la matèria orgànica
- pintura mural

Cada caixa anirà acompanyada d'una etiqueta que identifiqui el seu contingut, on s'especificarà la intervenció, l'any i la unitat estratigràfica. Si s'escau, dins de les caixes els materials aniran també guardats en bosses tipus autotanca.

El material arqueològic (les bosses i les caixes hermètiques de polietilè) es guardaran en les capsas etiquetades (cal omplir degudament les etiquetes) utilitzades pel Museu de Mataró.

Un cop lliurada la memòria científico-administrativa es procedirà a la revisió del material al Museu de Mataró o a qualsevol de les seves extensions. Hi haurà de ser present un representat del Consorci i un representant del Museu de Mataró per revisar conjuntament el siglatge, la classificació i l'inventari del material.

4.5 MITJANS HUMANS ESPECÍFICS: PERFIL PROFESSIONAL

D'acord amb l'article 76.2 de la LCSP, les empreses licitadores o candidates han de comprometre's a dedicar o adscriure a l'execució del contracte els mitjans personals necessaris per a la prestació dels serveis arqueològics exposats, que d'acord amb l'article 90.1.b) LCSP, han de tenir els títols o acreditacions acadèmics o professionals següents:

La titulació mínima del Director/a i del Tècnic/a de suport serà aquella que especifica el Decret 78/2002, de 5 de març, del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic.

Aquest compromís té caràcter d'obligació essencial i el seu incompliment podrà ser objecte de penalització i/o de resolució contractual.

Personal a disposar: Per a poder realitzar aquests treballs l'adjudicatari disposarà com a mínim del següent equip:

- 1 Arqueòleg/arqueòloga Director/a.
- Tècnics arqueòlegs de suport.
- El número de Tècnics especialistes que el licitador especifiqui a la seva oferta.

- El número d'Auxiliars d'arqueologia que el licitador especifiqui a la seva oferta.

4.6 DURADA DELS TREBALLS

La durada màxima dels treballs de camp serà de sis (6) mesos a comptar des de l'endemà de la formalització del contracte amb el ben entès que es disposi de l'autorització de la Generalitat de Catalunya. Aquesta durada del contracte no inclou els treballs de preparació i redacció de la Memòria científico-administrativa, per als quals es disposarà d'un termini màxim de dos anys des de la finalització dels treballs de camp.

Mataró, a 29 de setembre de 2023

EL DIRECTOR TÈCNIC
DEL CONSORCI

Carles Salesa i Mirabet

CONSORCI
PER AL
TRACTAMENT DE
RESIDUS SÒLIDS
URBANS
DEL
MARESME

Annex-1

MEMÒRIA DEL SEGUIMENT ARQUEOLÒGIC AL SECTOR NORD-EST DEL FUTUR PARC CIRCULAR MATARÓ- MARESME

MEMÒRIA DEL SEGUIMENT ARQUEOLÒGIC AL SECTOR NORD-EST DEL FUTUR PARC CIRCULAR DE MATARÓ – MARESME

Mataró – El Maresme
Març 2023

Expedient Núm. 437 K121 N-425 2022-4-38408
437 K121 N-425 2022-7-38900
437 K121 N-425 2023-1-39268

BAULA Recerca Arqueològica SL
Tel. 686871938
CIF. B55265391
<http://www.baulaarqueologia.com/>

Carla Baumann Requena

Adrian Diaz Martín

Barcelona, 25/03/2023

FITXA TÈCNICA

Nom del jaciment: Sector nord-est del futur Parc Circular Mataró – Maresme.

Nº de referència de la resolució:

Núm. 437 K121 N-425 2022-4-38408,

437 K121 N-425 2022-7-38900 i

437 K121 N-425 2023-1-39268.

Sigla d'inventari: MAD'22 – número d'UE. Diferencial

Municipi: Mataró

Comarca: El Maresme

Coordenades UTM : UTM 31 N / ETRS89: X 454466,4 – Y 4600247,5

m.s.n.m: entre 73,67 i 74,40

Superfície avaluada: 13.272, 50 m³

Tipus d'intervenció : Preventiva

Tipus d'activitat : Control arqueològic

Cronologia: Contemporani, romà

Dates d'execució: De novembre de 2022 a març de 2023

Promotor: Consorci per al Tractament de Residus Sòlids Urbans del Maresme

Lloc de dipòsit temporal: Magatzems del Museu de Mataró

Empresa: Baula Recerca Arqueològica S.L.

Directors/es: Carla Baumann Requena i Adrián Díaz Martín

Redactors/es de la memòria: Carla Baumann Requena i Adrián Díaz Martín

Paraules clau: Rases, estrats d'època romana, Ca la Madrona, Cristalleries Mataró.

Resum: Amb motiu de l'ampliació del solar on es realitzarà la futura construcció del Parc Circular Mataró-Maresme s'han realitzat un conjunt de rases per delimitar l'extensió del jaciment de Ca la Madrona, identificat darrerament als terrenys de l'antiga masia de Ca la Madrona i que actualment es troba en fase d'excavació des del 2021. Les rases han permès localitzar estratigrafia d'època romana en gran part del solar, en algunes zones molt afectat pels moviments de terra efectuats arran de la construcció de l'antiga fàbrica "Cristalleries Mataró".

ÍNDEX

FITXA TÈCNICA	3
ÍNDEX.....	5
INTRODUCCIÓ	6
SITUACIÓ GEOGRÀFICA	7
ANTECEDENTS	9
METODOLOGIA	16
RESULTATS	19
RASES AMB RESULTATS NEGATIUS.....	19
RASES AMB RESULTATS POSITIUS	26
CONCLUSIONS.....	43
BIBLIOGRAFIA	45
ANNEXOS	49
ÍNDEX DE PLANIMETRIES	50

INTRODUCCIÓ

La present memòria recull els treballs realitzats al sector nord-est i l'àrea d'accés al solar on es construirà el futur Parc Circular Mataró – Maresme, al polígon industrial de Mata – Rocafonda de Mataró i dins l'ager de la ciutat romana d'Iluro.

L'actuació duta a terme es contempla en el marc d'una Intervenció Arqueològica Preventiva definida en funció de l'interès arqueològic i de l'elevat valor històric de la zona, d'una considerable rellevància arqueològica. En concret, aquesta intervenció forma part de la quarta fase del Parc Circular Mataró-Maresme, en la qual, rere la descoberta i excavació de part del jaciment de Ca la Madrona, s'han realitzat un conjunt de rases a l'àrea nord-est per delimitar l'extensió del jaciment i conèixer l'afectació d'aquest per la construcció de l'antiga fàbrica Cristalleries Mataró.

Els treballs han estat promoguts pel Consorci per al Tractament de Residus Sòlids Urbans del Maresme, propietari del solar. El control arqueològic ha estat realitzat sota la direcció dels arqueòlegs Carla Baumann Requena i Adrián Díaz Martín de l'empresa BAULA Recerca Arqueològica S.L., amb la coordinació de l'arqueòloga Dolors Codina i Reina.

El primer permís, amb número d'expedient 437 K121 N-425 2022-4-38408, entre el 12 de setembre i el 22 de desembre de 2022, anava destinat al control arqueològic durant els moviments de terres efectuats per a l'excavació de les rases. La intervenció no es va poder dur a terme en aquestes dates pel que en data 2 de novembre de 2022 es va sol·licitar la paralització del permís. Posteriorment, es va sol·licitar un nou permís, amb número d'expedient 437 K121 N-425 2022-7-38900 entre el 12 de desembre de 2022 i el 28 de febrer de 2023, i es va iniciar l'excavació de les rases sota la direcció de l'arqueòloga Carla Baumann Requena. Finalment, al febrer es va sol·licitar un canvi de direcció, amb número d'expedient 437 K121 N-425 2023-1-39268, entre el 15 i el 27 de febrer de 2023, sota la direcció d'Adrián Díaz Martín, per efectuar el control de les darreres rases.

SITUACIÓ GEOGRÀFICA

L'àrea on s'ha efectuat la intervenció arqueològica objecte de la present memòria està delimitada pels carrers Foneria i el camí de Ca la Madrona al nord i el carrer del Vapor-Gordils al sud, al polígon de la Mata – Rocafonda de Mataró, al solar on hi havia hagut l'antiga fàbrica de "Cristalerías Mataró" i a la vesant est del l'àrea on darrerament s'han estat efectuant els treballs arqueològics d'excavació del jaciment de Ca la Madrona.

Les coordenades UTM són: UTM31N/ETRS89: X 454402.5 m / Y 4600277.5 m. La parcel·la té un pendent cap el mar en l'eix nord - sud, amb cotes al carrer de la Foneria de 83,12 m.s.n.m. i de 70,68 m.s.n.m. al carrer del Vapor Gordils, amb una diferència altimètrica 12,44 m.

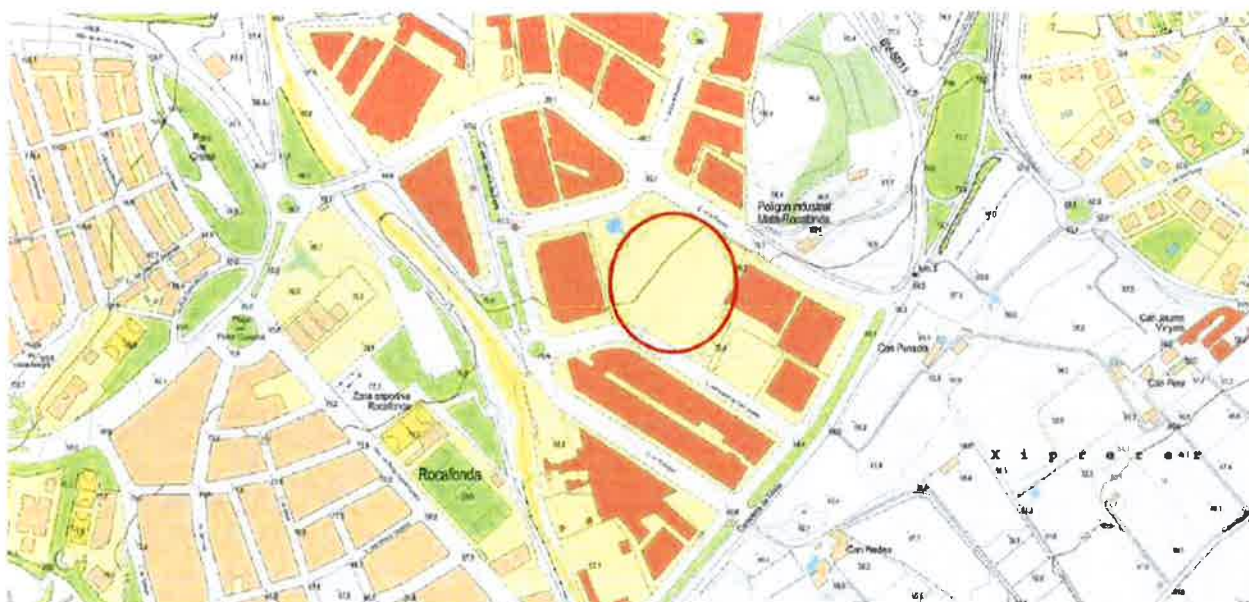
Foto del vol de 1986 amb l'antiga fàbrica de vidre i el mas de Ca la Madrona encara conservat.

Imatge del vol aeri del 1986, amb la ubicació del solar encerclada.

Imatge del vol aeri del 2009, on es pot observar les naus de la fàbrica de vidre, que encara no s'havia enderrocat.

Plànol topogràfic de situació actual, en vermell l'àrea objecte dels treballs.

ANTECEDENTS

El Maresme, i en particular la zona de Mataró, patiran durant el segle II aC fins a mitjan segle I aC un procés transformador socioeconòmic, que en diversos graus d'afectació es produirà a altres contrades de Catalunya. Aquest procés de romanització causarà que es passi d'una ocupació territorial en poblats situats a la Serralada Litoral, a un paisatge romanitzat on la fundació d'Iluro vers el primer terç del segle I aC per pobladors itàlics tindrà un paper cabdal. El territori (*ager*) també serà ocupat i explotat, amb un seguit de vil·les i establiments agropecuaris, amb una important producció vinària, que s'integrarà en les estructures econòmiques de món romà.

Veiem en aquest període del segle II aC un augment a la zona de nous assentaments indígenes, situats en els vessants dels turons a prop dels cursos d'aigua –com Can Balençó a Mataró– on els diversos espais domèstics s'articulen entorn d'espais oberts. Però la nova explotació econòmica del territori tingué com a conseqüència un augment de la capacitat productiva i una extensió de l'ús de la moneda en aquestes dates (Pujol, García 1994; Revilla, Miret 1995; Olesti 2000), sense oblidar que tot això també pot respondre, alhora, a una pressió fiscal del govern romà, que podria comportar un estímul en la producció.

Observarem, també, un increment en el territori de les estructures d'emmagatzematge, ja sigui en sitges de tradició ibèrica, o bé en *dolium* de tradició romana, com és el cas de Can Bartomeu, Can Pons o Cases del Racó a Mataró (Revilla 2004), amb una cultura material híbrida. A mesura que avança la romanització en aquesta zona, veurem un descens del nombre de sitges que interpretem en una implantació majoritària del conreu de la vinya, amb l'obertura de nous camps, amb aterassaments, drenatges i centuriacions del territori (Olesti 2010).

Per estructurar el territori i controlar-lo, els romans construïran la Via Sèrgia o Via de Papers –que anava de la Mataró actual fins a Vic–, torres de vigia com la Torrassa del Moro, la posterior construcció del ramal de la Via Augusta i d'altres torres de guaita com la de Mata al turó d'Onofre Arnau a Mataró.

En tot aquest procés de romanització va influir la creació de l'assentament romà-republicà de Ca l'Arnau - Can Mateu, descobert l'any 1997. La progressiva decadència dels poblats laietans fa que es

creïn nous assentaments a la plana amb elements material constructius i vaixella de procedència híbrida (indígena i romana). Serà en aquest context que s'emmarca la creació en època tardorepublicana de la vil·la de Torre Llauder i la de Can Rafart, i explotacions agràries com la dels Caputxins a Mataró.

Pel que fa a l'origen de la ciutat de Mataró, cal situar la seva fundació en algun moment del primer terç del segle I aC (Olesti 2010). Se suposa que com a continuació, a la plana, del poblat ibèric del Turó de Burriac, del qual es pensa que va heretar el nom d'Ilduro, conegut per les emissions monetàries ibèriques de la seca activa en els segles II i I aC. La ciutat es va establir en una petita elevació entre dues rieres (la Riera i el Rierot) i va rebre la categoria jurídica de *Municipium* amb el nom d'*Iluro*, amb diverses vil·les i establiment agropecuaris en el seu *ager*.

El municipi va entrar en decadència al segle III dC, de la que no es recuperà, tot i mantenir-se com un nucli urbà secundari.

No serà fins al segle IX que tornem a trobar l'existència de Mataró sota el topònim d'*Alarona*, un petit nucli poblacional que en algun moment es va anomenar *Civitas Fracta* i que va ser la llavor del Mataró medieval, estructurat en aquest moment entorn de la basílica de Santa Maria. Sota els senyors feudals del Castell de Mata, l'any 1424 va passar a ser carrer de Barcelona per decret del rei Alfons el Magnànim i va trencar el jou del feudalisme. Ferran el Catòlic va atorgar l'any 1480 el privilegi d'incorporació a la corona, que implicava la formació d'un consell de la Vila.

El nom de *Civitas Fracta*, d'origen desconegut, va ser suplantat pel de Mataró, nom d'una torre o castell construït en un turó de llevant del terme, dit també de la Mata i, més modernament, Castell d'Onofre Arnau, al qual pertanyia la Vila, juntament amb Sant Andreu i Sant Vicenç de Llanerers.

Al segle XVI, Mataró era una petita Vila medieval edificada entorn de Santa Maria i de la plaça Gran. El seu creixement econòmic i demogràfic va fer necessari, i alhora possibles, la construcció de la muralla i la incorporació de nous espais urbans. Aquesta es va fer entre els anys 1569 i 1600, passant per períodes de mancances econòmiques i de disputes sobre el traçat que havia de seguir, com les queixes dels veïns i propietaris de la zona del Camí Ral, en quedar exclosos del perímetre.

A la segona meitat del segle XVII la Vila creix, i la burgesia mataronina iniciarà la construcció de casals amb cellers, botigues i magatzems. La Vila construirà nous equipaments religiosos i cívics, com la Basílica de Santa Maria, la Casa de la Ciutat i l'Hospital.

L'any 1702 Felip V li atorgà el títol de *ciutat*, durant la guerra de Successió fou la primera a reconèixer el rei l'Arxiduc Carles d'Àustria. Erigida en cap de corregiment (1716), s'aprofitarà del comerç colonial al segle XVIII pel creixement econòmic i social que hi va haver amb 9.943 habitants.

Mataró va patir l'entrada cruenta dels francesos la diada de Corpus de 1808, en el marc de la Guerra del Francès. En generalitzar-se l'ús del vapor com a font d'energia al segle XIX, Mataró no serà aliena i el 1840 fou instal·lada la primera filatura moguda amb aquesta tecnologia.

L'any 1848 hi fou inaugurada la primera via fèrria de la península que l'unia amb Barcelona. Al llarg del segle XIX, anirà incorporant aquells avenços com l'enllumenat de gas, l'any 1855; la xarxa moderna de clavegueres, el 1894; i l'enllumenat elèctric el 1899. Acabant el segle amb uns vint mil habitants.

Al segle XX es va desviar la riera de Cirera, que deixa de travessar la població concretament l'any 1918. A la segona meitat del segle XX anirà rebent onades migratòries de la resta de l'estat Espanyol, que causen una expansió urbanística amb nous barris, i la construcció de diversos polígons industrials.

En el solar on s'ha realitzat la intervenció hi havia situada la Cristalleria Mataró, que tenia el seu origen en una empresa d'iniciativa privada anomenada *Juan, Estanyol y Compañia*, creada l'any 1919 per Pau Pi, Josep Juan i Timoteu Estanyol, sota l'impuls de Josep Ros i Serra, artesà del vidre. El 1925 va passar a ser una cooperativa amb el nom inicial *Fundación José Ros Serra*, ja que durant la dictadura de Primo de Rivera no estava permès treballar com a col·lectivitat declarada. Els estatuts de la col·lectivitat foren redactats per Joan Peiró l'any 1934, ja amb la República. En Joan Peiró assumí la presidència de la Cooperativa durant tota la República i durant la Guerra Civil, exceptuant els mesos en què actuà com a ministre d'Indústria en el Govern de Largo Caballero durant la Guerra (novembre 1936 - maig 1937). Va ser afusellat pel bàndol franquista el 24 de juliol de 1942 a Paterna.

L'any 1925 la cooperativa produïa entre 5.000 i 6.000 bombetes diàries, passant a ser el 1933 entre les 40.000 i 45.000 bombetes diàries, arribant a ser la productora més gran de bombetes de l'Estat Espanyol. Al llarg de la seva història a més de bombetes va fabricar termòmetres, tulipes i pantalles de làmpades, ampul·les, gots, objectes decoratius, etc. Tot i que durant la seva història la major part de la producció era manual (vidre bufat amb canya pels vidriers), alguns productes com les bombetes, s'arriben a fer amb màquines automàtiques.

Entre les seves fites, hi figura el bastiment d'una ampla obra social i cultural, amb una escola racionalista, un grup de cultura, equips d'esport, una mutualitat, un economat, etc. Tot i el seu tarannà anarquista, la cooperativa aconseguí resistir tots els alts i baixos polítics del segle XX, mantenint el seu ideari i estructura social, tot i que van quedar pel camí l'escola i altres projectes.

La fàbrica i seu de la cooperativa, estava situada al carrer del Rierot de Mataró (el pròpiament dit "Forn del Vidre"). Als anys setanta es va obrir una moderna fàbrica al carrer Foneria núm. 9 de l'actual polígon industrial de Mata-Rocafonda. Durant uns anys es va mantenir activitat a les dues instal·lacions, fins que als anys noranta es va tancar i enderrocar la vella fàbrica del Rierot, on actualment hi ha una plaça anomenada "plaça del Forn del Vidre". Altres locals relacionats foren l'escola al carrer Prat de la Riba, i l'Economat al carrer Moreto, així com una nau al Passatge del Verdet.

Fruit de la conjuntura productiva del sector del vidre i la globalització econòmica, afegit a hàndicaps estructurals de la mateixa cooperativa que no van ajudar a afrontar-ho tot plegat de manera adient, va entrar en una llarga però sostinguda etapa de declivi econòmic a les darreries del segle XX i primers anys del XXI.

L'any 2005, coincidint amb la celebració del seu 85è aniversari, la cooperativa va presentar un pla d'inversions per adequar el procés de producció a les noves tecnologies. Aquell any, l'empresa destinava el 40% de la producció a l'exportació, amb clients com Osram o Philips. Poc després va rebre la visita del llavors ministre d'Indústria, José Montilla. Finalment, a causa de la crisi financera, la caiguda del consum i la pèrdua del mercat americà, va tancar la seva activitat vidriera el novembre de 2008, suspenent els contractes dels 80 treballadors de la cooperativa.

L'any 2009 la cooperativa va fer una donació del seu fons de més de 400 peces de vidre artístic (realitzat al llarg dels anys pels socis cooperativistes vidriers) i del seu fons documental a l'Ajuntament de Mataró. Durant l'any 2011 es feu una exposició d'aquests fons al Museu de Mataró que va permetre recórrer la història de la cooperativa mitjançant documents històrics, fotografies, peces originals i pel·lícules antigues que mostraven les activitats socials.

Amb anterioritat a la construcció de les naus de la Cristalleria Mataró en els anys setanta del segle passat, aquesta era una zona dedicada als conreus de l'horta i la vinya, situats a prop de l'antiga masia de Ca la Madrona.

El jaciment és conegut des del 1817, quan l'autor anònim de "Mataró a trozos...", donat a conèixer per Víctor Balaguer l'any 1860 dins de "Historia de Cataluña y de la Corona de Aragón" vol. I, pàg. 153 al 1860; descriu que hi havia sepultures en abundància. Més tard Josep Maria Pellicer el 1887 publicà *Estudios histórico-arqueológicos sobre Iluro*, on esmenta restes d'una vil·la de la qual diu haver-ne vist carreus romans així com un monòlit anepigràfic (possiblement un mil·liari). Amb posterioritat tenim diverses referències a restes romanes a la zona; àmfores, ceràmica, fragments de columna, etc.

L'any 1960, durant les obres fetes a la Cooperativa de Cristalleries Mataró, hi sortiren varies àmfores i abundant material ceràmic romà, així com tres enterraments de *tegulae* (Clariana 1999). L'any 1972, també en unes obres de la Cooperativa de Cristalleries Mataró, s'hi van descobrir restes de fonaments de parets i algun tram de paret de tàpia, així com gran quantitat de *tegulae*, *imbrex*, i carreus ben escairats. En secció es va poder veure un paviment d'*opus testaceum* de 8 m de llarg i un *dolium in situ*. El nivell d'ocupació feia 1,5 m de potència. Totes aquestes restes foren destruïdes.

Respecte al material que es va trobar associat a les estructures descrites, hi havia ceràmica campaniana A i B, sigil·lata itàlica, hispànica, Clara A, lucente, parets fines, ceràmica comuna romana i àmfores (entre les quals es va poder identificar una vora d'àmfora ibèrica i un fragment de Dressel 1). També sortiren objectes metàl·lics i dues monedes romanes.

Prop de les restes de la Vil·la (a 50 m al nord) hi havia una necròpolis d'enterraments de cista en forma antropomorfa i d'altres en fossa simple. En el moment de la descoberta de la necròpolis ja s'hi havia destruït unes 200 tombes. L'any 1972, membres de la Secció Arqueològica del Museu de

Mataró excavaren 14 tombes que formaven part d'aquesta necròpolis, i posteriorment, l'any 1988, a causa de la construcció dels vials del polígon, se n'excaven 5 més (García 1990). El tipus de tomba més freqüent era el de cista antropomorfa o preantropomorfa, havent-hi també tombes de fossa simple i una tomba col·lectiva formada per un agrupament de tres tombes, amb una coberta comuna al bell mig, fent sobre cada enterrament un arc escarser. La tomba col·lectiva és datada del segle V i es relaciona amb les tombes de *tegulae* amb les quals formaria part de la necròpolis baiximperial de la vil·la romana. La resta de tombes es trobaven arreglades en fila i en disposició paral·lela, a una distància aproximada d'1,5 m, i corresponen a una necròpolis tardoromana dels segles VII - VIII dC.

En un àmbit molt proper a la vil·la, s'hi ha document una extensa necròpolis tardoromana datada entre els segles VII i VIII. No es coneix el nucli d'habitació que estaria relacionat amb aquesta necròpolis i que suposadament se situa als voltants.

Altres restes de menor entitat han estat localitzades a la zona, com la troballa de fragments de ceràmica de vernís negre del taller de Roses, que va ser interpretat per Joan Sammartí com a part d'un assentament ibèric anterior a la vil·la romana. En aquest sentit, cal assenyalar la documentació de diverses sitges ibèriques a les proximitats, entre la nau de la Cooperativa de Cristalleries Mataró i l'autopista C-32, així com l'excavació d'un abocador ibèric situat uns 200 m al sud, al jaciment de Can Bada.

A sota de l'actual pont de la C-32 que creua la riera de Sant Simó, a causa de l'obertura de l'autopista, es va detectar un jaciment en l'antic camí de Vista Alegre (AAVV 1995), on es localitza un abocador d'època ibèrica i un altre de romà que aniria des de l'alt imperi fins al baix imperi, sense que es pogués associar a un centre productor en tots dos casos.

L'any 1960, durant les mateixes obres que posaren al descobert les restes d'època romana i tardoromanes, es va descobrir –a 1,50 metres de fondària– un vas de ceràmica a mà, cendres, carbons vegetals i una destrat de bronze que van ser atribuïts a l'edat del bronze. Aquests materials es troben extraviats i podrien indicar una ocupació prehistòrica als voltants, de la qual es desconeix les seves característiques i cronologia precisa.

Durant la revisió de la carta arqueològica del Maresme realitzada l'any 2008, es va poder comprovar com tota la zona es troba urbanitzada i ocupada pel polígon industrial Mata-Rocafonda Sud. La construcció del polígon, sense cap mena de control o seguiment arqueològic, ha provocat la destrucció de la major part de les restes, sent escassos els vestigis que encara es puguin conservar en el subsol.

Finalment, al 2021 es van iniciar les tasques de control i excavació de la terrassa superior i l'àrea central del solar. S'hi va realitzar un primer control arqueològic i, havent comprovat la presència de restes arqueològics als terrenys, se'n va procedir al decapatge i l'excavació de les restes identificades. Aquesta intervenció ha permès identificar diverses estructures romanes i tardoromanes. En concret, a la terrassa superior s'han localitzat una bateria d'àmbits possiblement vinculats a la part productiva d'una antiga vil·la romana abandonada entorn al segle V; un edifici amb un forn de producció i un *lacus* (segle VI); un tram de via amb un edifici coetani d'entorn el segle VI i una necròpolis amb un elevat nombre d'estructures funeràries. A la zona central del solar, a una cota més baixa, s'hi ha localitzat un *lacus* i un conjunt d'encaixos de dolia que formarien part d'un *forclarium*, en funcionament des d'entorn el 70 aC i que hauria estat abandonat en època alt imperial. En aquesta zona també si han localitzat diversos enterraments.

Aquestes excavacions s'han perllongat fins al febrer de 2023 i encara resta en algunes zones del solar intervingut estratigrafia arqueològica.

METODOLOGIA

La present memòria exposa els resultats obtingut arran de l'excavació de diverses rases efectuades al solar on se situava l'antiga fàbrica "Cristalleries Mataró", en tota l'àrea on no s'ha intervingut durant les tasques d'excavació del jaciment arqueològic de Ca la Madrona. L'objectiu d'aquestes rases era conèixer l'extensió del jaciment a les zones no intervingudes dins del solar i l'afectació que aquest hauria patit arran dels moviments de terra efectuats per a la construcció al segle XX de la fàbrica.

L'obertura d'aquestes rases s'ha efectuat de forma mecànica entre novembre de 2022 i febrer de 2023, amb una retroexcavadora i totes sota control arqueològic. S'han obert un total de 27 rases, totes amb una amplada de 1 m i una longitud que ha variat en funció de la seva situació. Així mateix, la profunditat de cadascuna de les rases ha variat molt en funció de la cota a la qual apareixia estratigrafia arqueològica, en cas de localitzar-ne, i de la presència d'estructures de l'antiga fàbrica (principalment serveis i fonamentacions). D'altra banda, en diverses d'aquestes rases s'han efectuat cales fins al nivell geològic, per tal de poder fer una futura aproximació del cubicatge de terreny arqueològic localitzat.

El registre estratigràfic s'ha documentat mitjançant l'ús de fitxes Harris, que permeten descriure les característiques de cadascun d'aquests estrats, així com les relacions físiques entre si. Tanmateix, aquest registre s'ha complementat mitjançant el registre fotogràfic en format digital, que inclou el procés d'excavació de les diferents rases i les diferents unitats estratigràfiques identificades. Les diferents imatges, fetes amb càmera digital, aniran referenciades amb la sigla donada per l'arqueòleg municipal de Mataró, el Sr. Joaquim Garcia i Rosselló, i numerades correlativament.

D'altra banda s'ha efectuat la corresponent planimetria amb dades absolutes respecte les cotes, incloent-hi una planta general on se situen les diferents rases excavades, i diverses làmines amb seccions a escala 1:20 i la seva situació dins la planta general. Aquestes planimetries s'han realitzat amb el suport d'un mapa topogràfic aconseguit a la pàgina web de l'Institut Cartogràfic de Catalunya.

Finalment, la ceràmica recollida durant l'excavació de les diferents rases ha sigut netejada i siglada, amb la sigla del jaciment i el número d'unitat estratigràfica corresponent, a ,és del seu número diferencial si cal, i serà dipositada en el magatzem del Museu de Mataró.

Imatge MAD'22.3. Vista general del sector nord de l'àrea intervinguda

RESULTATS

RASES AMB RESULTATS NEGATIU

Algunes de les rases efectuades han aportat resultats negatius pel que fa a la presència d'estratigrafia o estructures arqueològiques. Aquestes es troben situades en zones del solar on la presència d'estructures de l'antiga fàbrica o moviments de terres vinculats a la construcció d'aquesta o altres finalitats han pogut malmetre l'estratigrafia arqueològica. Les descrivim a continuació:

Rasa 4. Situada a la vessant nord est del solar en paral·lel a la Rasa 3, mesura uns 35 m de llargada. S'hi localitza un nivell superficial que cobreix, a la vessant nord, el geològic, i a la vessant sud, un estrat de sauló groc d'uns 30 cm que cobreix el geològic d'argiles. L'estratigrafia en aquesta rasa quedava molt alterada per diferents fonamentacions i blocs de formigó de diversos serveis, pel que no s'hi ha pogut constatar la presència d'estratigrafia arqueològica.

Imatge MAD'22.4 Vista de la rasa 1 des del sud

Rasa 7. Situada al límit sud del solar, davant del mur pantalla que salva el desnivell envers el següent solar, mesura uns 9 m de llargada. S'hi localitza una preparació de gravetes i terra d'uns 55 cm que hauria servit com a anivellació per a la llosa de formigó que cobria tot aquest sector, i que cobreix un paquet de terra aportada, amb restes de vidres de la fàbrica, plàstics i runa d'obra mesclada amb algun material arqueològic de 2,70 m de potència. Sota d'aquest, sembla aparèixer un estrat de sauló molt depurat, si bé la profunditat de la rasa ha impedit poder baixar a comprovar si es tractaria ja del natural.

Rases 14, 15 i 16. Situades a la vesant nord del solar intervingut, mesuren uns 26 m de llargada. Totes tres compleixen les mateixes característiques, localitzant-hi inicialment un nivell de sauló mesclat amb una elevada quantitat de runa d'obra, d'una potència d'entre 20 i 50 centímetres que cobreix directament el geològic de pedra granítica. . Tal com demostren els resultats de les rases realitzades, aquesta zona del solar hauria estat molt afectada per la construcció de la fàbrica, essent-hi totalment inexistents estrats arqueològics.

Imatge MAD'22.5 Vista de la rasa 7 des del sud

Imatge MAD'22.6 Procés d'obertura de la rasa 16, des del nord

Rasa 24. Situada a límit sud-oest del solar, mesura uns 9 m de llargada. S'hi localitza un primer nivell superficial de terres amb runa d'obra d'uns 30 cm de potència que cobreix nivell geològic de sauló.

Imatge MAD'22.8. Vista de la rasa 24, des de l'est

Rasa 25. Situada a l'extrem sud-oest del solar, mesura uns 9 m de llargada. S'hi localitza un primer nivell superficial de terres remogudes amb runa d'obra i argiles abocades d'uns 85cm sota el qual es troba, a partir d'una cala efectuada a la vessant sud, ja el natural de sauló.

Imatge MAD'22.9. Vista de la rasa 25, des de l'est

Rasa 26. Situada a l'extrem sud-oest del solar, mesura uns 8 m de llargada. S'hi localitza un estrat superficial d'uns 80 cm, sota aquest superficial ens trobem directament el nivell geològic de sauló. Aquesta rasa, en concret, presenta una greu afectació de les canalitzacions i altres serveis corresponents a l'antiga fàbrica.

Imatge MAD'22.10. Vista de la rasa 26, des de l'est

Rasa 27. Situada a l'extrem sud-oest del solar, mesura uns 9 m de llargada. S'hi localitza S'hi localitza un estrat de terra molt remoguda, amb elevada presència de runa d'obra i diversos serveis localitzats, d'aproximadament 1,50 m de potència sota el qual ja es localitza el nivell natural de sauló.

Imatge MAD'22.11. Vista de la rasa 27, des de l'est

Rasa 28. Situada a l'extrem sud-oest del solar, mesura uns 9 m de llargada. S'hi localitza un estrat de terra molt remoguda, amb elevada presència de runa d'obra i diversos serveis localitzats d'aproximadament ,1,20 m de potència sota el qual ja es localitza el nivell natural de sauló.

Imatge MAD'22.12. Vista de la rasa 28, des de l'est

RASES AMB RESULTATS POSITIUS

Rasa 1. Situada al límit nord-est del solar, mesura uns 35 m de llargada. S'hi localitza un nivell superficial d'entre 20 cm de potència a la vesant nord a 50 cm a la vesant sud, de terra marró fosc, argilosa i compacte, amb una elevada quantitat de runa d'obra que cobreix, a la vesant nord, el geològic d'argiles vermelloses. Més endavant, a la vesant sud de la rasa, aquesta anivellació cobreix un estrat marró clar, poc compacte, amb força material constructiu (principalment *tegulae*) i ceràmica a torn (UE 1) d'uns 45 cm.

D'altra banda, a 13 m de l'inici la rasa per la banda nord-est es localitza, sota l'anivellació, un estrat argilós, marró fosc, molt compacte, amb una potència d'uns 1,10 m i que ha aportat únicament alguns fragments de ceràmica a ma (UE 2), i que cobreix el geològic. Aquest estrat queda afectat per un bloc de formigó que cobreix perpendicularment la rasa i a l'altra banda del qual ja es localitza l'estrat amb ceràmica a torn.

Imatge MAD'22.13. Vista de la UE 1, a la rasa 1, des del sud

Rasa 2. Situada a la vesant nord-est del solar en paral·lel amb la Rasa 1, mesura uns 35 m de llargada. També s'hi localitza un nivell superficial d'entre 20 cm a 50 cm de potència que cobreix a la vesant nord el natural i al sud un estrat de terra marró clar, poc compacte i amb material constructiu i ceràmica a torn (UE 1) d'1,20 m. Al final de la rasa, cobert per aquest estrat, es localitza un nivell de sauló, molt homogeni i que no aporta materials arqueològics.

Imatge MAD'22.14. Vista general de la UE 1, a la rasa 2, des del sud

Rasa 3. Situada a la vesant nord est del solar en paral·lel a la Rasa 2, mesura uns 35 m de llargada. Com en les anteriors rases descrites, s'hi localitza un nivell superficial que cobreix, a la vesant nord, el nivell geològic i, a partir d'aproximadament mitja rasa, un estrat marró clar, poc compacte i amb molt material constructiu i ceràmica a torn (UE 1) del que documentem 40 cm sense haver-lo exhaurit.

Imatge MAD'22.15. Vista general de la UE 1, a la rasa 3, des del sud

Rasa 5. Situada a la vesant nord-est del solar, en perpendicular a les rases 1, 2, 3 i 4, mesura uns 20 m de llargada. S'hi localitza un nivell superficial d'uns 40 cm que cobreix un estrat marró clar (UE 1) amb molta ceràmica a torn i material constructiu romà, d'uns 55 cm. Al centre de la rasa es localitza un retall per a la col·locació d'un tub, que retalla l'estratigrafia arqueològica fins aproximadament 1,50 m de profunditat. El perfil d'aquest retall permet identificar, sota aquest estrat marró, un nivell sorrenc, vermellós, poc compacte, força estèril, d'uns 55 cm (UE 3), sota el qual es localitza un estrat de sauló groguenc, amb molta ceràmica a torn (UE 4).

Imatge MAD'22.16. Vista general de la UE 1, a la rasa 5, des de l'oest

Rasa 6. Situada al sud-est del solar, en paral·lel a la rasa 5, al límit del solar on es troba un desnivell originat pel rebaix fet arran de la construcció de la fàbrica, mesura uns 16 m de llargada. S'hi localitza un nivell superficial amb terra poc compacte, amb runa d'obra i materials plàstics, que cobreix un estrat de terra marró clar i sauló, poc compacte, amb alguna ceràmica a torn, d'uns 30 cm de potència (UE 1). Al final de la rasa, a la vesant est, s'hi realitza una cala per identificar a quina cota es troba el natural. En aquesta cala es localitza, sota el nivell marró clar, un paquet d'argiles grogues (UE 5) amb alguns carbons i material ceràmic a torn i constructiu romà (*tegulae*, *opus signinum* fragmentat...), molt ric i amb una potència d'uns 50 cm, que cobreix un estrat gris fosc, compacte, amb molt material (UE 6), d'uns 40 cm de potència i sota el qual identifiquem un paquet de sauló molt homogeni, que sembla tractar-se del natural.

Imatge MAD'22.17. Vista general de la rasa 6, des de l'oest

Rasa 8. Situada al límit sud del solar, davant del mur pantalla que salva el desnivell envers el següent solar, mesura uns 9 m de llargada. S'hi localitza també una preparació de gravetes i terra d'uns 55 cm que cobreix un estrat de terra marró molt compacte amb runa d'obra i materials moderns d'uns 70 cm de potència, sota el qual es localitza un estrat gris fosc amb material constructiu i ceràmica a torn (UE 6), del que observem 80 cm sense esgotar estratigrafia.

Imatge MAD'22.19. Vista de la UE 6, a la rasa 8, des del nord

Rasa 9. Situada al límit sud del solar, mesura uns 9 m de llargada. S'hi localitza un primer estrat marró argilós, compacte i amb materials moderns d'uns 60 cm de potència que cobreix un estrat gris fosc amb material arqueològic (UE 6) de la que observem 80 cm sense haver esgotat l'estrat.

Imatge MAD'22.20. Vista de la UE 6, a la rasa 9, des del nord

Rasa 10. Situada al límit sud del solar, mesura uns 18 m de llargada. S'hi identifica un nivell superficial amb algunes ceràmiques a torn mesclades amb runa d'obra i altres materials moderns d'uns 0,90 cm, que cobreix un estrat gris fosc amb material constructiu romà i ceràmica a torn (UE 6). Tal com s'observa en una cala realitzada al final d'aquesta rasa, l'estrat arqueològic té una potència de 1,20 m i cobreix un estrat de sauló vermellós corresponent al natural.

Imatge MAD'22.21. Vista de la UE 7, rasa 10

Rasa 11. Situada al límit sud del solar, mesura uns 9 m de llargada, en paral·lel amb el mur de delimitació del solar, en una zona molt remoguda. S'hi localitza un primer paquet superficial de terres abocades d'uns 80 cm, que cobreix un estrat gris fosc, amb material constructiu i ceràmica a torn (UE 6) que té una potència d'1,20 m, i sota del qual ja apareix el natural de sauló, tal com hem pogut observar en una cala efectuada al lateral sud de la rasa.

Imatge MAD'22.22. Vista rasa 11, des de l'oest

Rasa 12. Situada a la vesant sud del solar, mesura uns 26 m de llargada. S'hi documenta un nivell superficial d'uns 30 cm de potència que cobreix l'estrat gris fosc que identifiquem com a UE 6 amb elevada presència de materials arqueològics, amb una potència observada d'1,20 m.

Al final de la rasa, a la banda sud, es documenta un mur que creua perpendicularment la rasa, en direcció est, fet de pedra i algun material constructiu lligats amb morter, de 50 cm d'ample i una potència documentada en el perfil de la rasa d'aproximadament 1,20 m. A aquest mur se li adossa un altre mur en direcció nord, més ample, d'uns 60 cm d'amplada, fet també de pedra lligada amb morter. El tipus de morter emprat per a la seva construcció i el tipus de material constructiu que s'hi detecta fa plantejar que es tracti de murs d'època moderna o contemporània. De fet, en veure la planimetria del solar, es pot observar que els murs que delimitaven una de les naus de la fàbrica coincideix amb el traçat, pel que pot ser que es tracti d'estructures vinculades a la fàbrica.

Imatge MAD'22.23. Vista de la UE 6, a la rasa 12, des del sud

Rasa 13. Situada al límit sud del solar, mesura uns 9 m de llargada. S'hi localitza un primer estrat superficial de terra marró amb presència de runa d'obra d'uns 70 cm de potència que cobreix un estrat marró fosc sorrenc amb elevada presència de material constructiu i ceràmica a torn. Una cala feta a l'extrem Oest ha permès documentar un en aquesta vesant un petit tram de l'estrat gris fosc amb molt material, documentat com a UE 6, sota la qual ja es localitza el natural de sauló vermellós. La potència d'aquesta anivellació estava al voltant del 1,20 m

Imatge MAD'22.25. Vista de la rasa 13, des de l'oest, on es veu la UE 6 cobrint el natural

Rasa 17. Situada al límit nord del solar, mesura uns 14 m de llargada. Es localitza un primer nivell superficial que cobreix un estrat marró sorrenc, amb material ceràmic a torn (UE 1). Aquest però queda molt afectat per un gran retall modern reomplert amb terra i runa d'obra, al mig de la rasa, i el negatiu d'una sabata de l'antiga fàbrica, a la vesant nord de la rasa, que afecta completament l'estratigrafia. Hem observat degut aquests inconvenients només 40 cm.

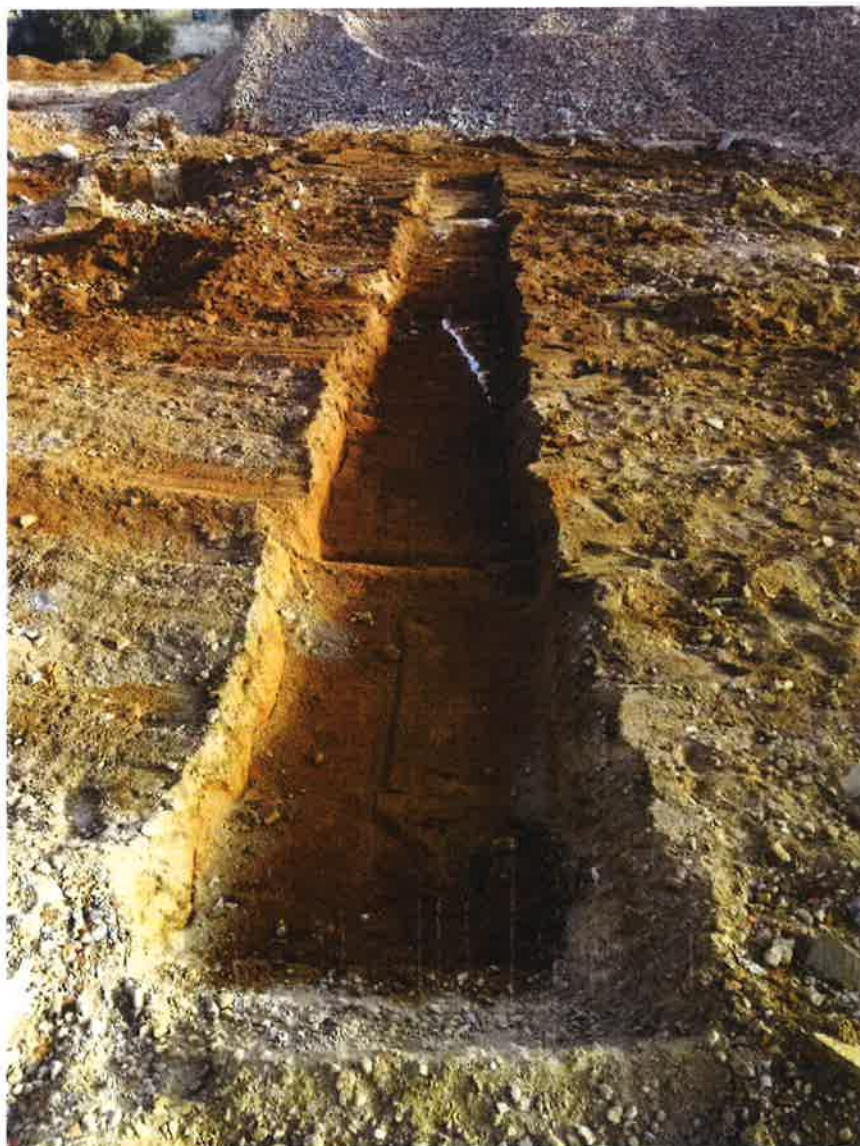
Imatge MAD'22.26. Vista de la UE 1, a la rasa 17, des de l'est

Rasa 18. Situada al límit nord del solar, mesura uns 20 m de llargada. S'hi localitza la mateixa seqüència estratigràfica que a la part conservada de la rasa 17, formada per un nivell superficial d'uns 45 cm que cobreix un estrat de terra sorrenca marró d'uns 40 cm amb material constructiu i ceràmica a torn (UE 1). Una cala realitzada a l'oest de la rasa ha permès comprovar que sota aquest estrat, es localitza un estrat de terra marró més argilosa i compacte d'uns 80 cm sota el qual es localitza.

Imatge MAD'22.27. Vista de la rasa 18, des de l'oest

Rasa 19. Situada al límit nord del solar, mesura uns 14 m de llargada. S'hi localitza el nivell superficial sota el qual s'ha comprovat que part de la rasa ha quedat molt afectada per retalls moderns, vinculats a la fàbrica. A partir d'aproximadament mitja rasa però, sota aquest superficial, es localitza a molt poca profunditat un estrat gris fosc amb molt de material, que identifiquem com a UE 6, i de la que tan sols observem 16 cm de potència, sense haver-la esgotat.

Imatge MAD'22.29. Vista de la rasa 19, amb les restes conservades de la UE 6

Rasa 20. Situada a la vesant nord del solar, mesura uns 25 m de llargada. S'hi localitza un nivell superficial amb materials moderns que cobreix un estrat de sauló groguenc (UE 7), amb força material constructiu i algunes ceràmiques a torn, d'uns 50 cm que cobreix l'estrat gris fosc amb molt material a torn (UE 6) el documentem amb un gruix de 60 cm sense haver-lo exhaurit. A la vesant nord de la rasa l'estratigrafia positiva es perd per la presència d'un forat reomplert amb runa d'obra.

Imatge MAD'22.30. Vista general de la rasa 20, des de l'oest

Rasa 21. Situada a la vesant nord del solar, mesura uns 25 m de llargada. S'hi localitza un primer nivell superficial d'uns 50 cm que cobreix l'estrat gris fosc identificat com a UE 6. En aquesta rasa, a diferència de la Rasa 20, paral·lela i molt pròxima a aquesta, no es localitza l'estrat de sauló que cobreix la UE 6, i l'estratigrafia està molt afectada per la presència de diversos retalls de serveis i blocs de formigó de l'antiga fàbrica. Només observem 15 cm de l'anivellació UE 06, sense haver-la rebaixat gaire.

Imatge MAD'22.31. Vista general de la rasa 21, des de l'oest

Rasa 23. Situada a l'extrem sud-oest del solar, mesura uns 20 cm de llargada. S'hi localitza un primer nivell superficial de terres remogudes amb runa d'obra d'uns 55 cm de potència que cobreix un estrat gris fosc sorrenc d'1,20 m de potència amb elevada presència de material constructiu romà i ceràmica a torn (UE 6) que s'estén al llarg de tota la rasa, sota el qual ja apareix el natural, localitzat en una cala efectuada ala vesant sud a 1,20m.

Imatge MAD'22.32. Vista de la UE 6, a la rasa 23, des del sud

CONCLUSIONS

La present memòria recull els resultats dels treballs efectuats en el marc del projecte de construcció del futur Parc Circular de Mataró-Maresme per part del Consorci per al Tractament de Residus Sòlids Urbans del Maresme, al solar delimitat pels carrers Foneria i camí de Ca la Madrona al nord, i carrer del Vapor Gordils al sud, dins el polígon de la Mata-Rocafonda de Mataró.

En concret, aquesta fase dels treballs ha consistit en l'excavació d'un total de 27 rases de control arqueològic, al sector nord-est i a la zona d'accés al solar, per conèixer l'extensió total i conservació del jaciment dins els terrenys afectats pel nou projecte de construcció, i després que des del 2021 es dugués a terme, sota la direcció de Jordi Ardiaca (Baula Recerca Arqueològica), l'excavació arqueològica de tota la zona nord i àrea central del solar, que ha evidenciat la presència d'un important jaciment, el jaciment de Ca la Madrona, en aquest terreny.

Els resultats obtinguts han estat classificats en dos blocs, aquelles zones que han aportat resultats negatius pel que fa a la presència d'estratigrafia arqueològica, i aquelles zones on si que se n'ha localitzat.

Pel que fa als resultats negatius, hem identificat dues grans àrees. La vesant nord del solar (Rases 14, 15 i 16), on sota la runa mesclada amb sauló apareix el geològic, testimoniant l'afectació que ha patit aquesta zona per la construcció i posterior enderroc de la fàbrica que s'hi localitzava. I la zona d'accés, a la vesant sud-oest del solar (Rases 24, 25, 26, 27 i 28) on sota el nivell superficial també aflora directament el natural. En totes dues àrees no s'han localitzat nivells arqueològics que justifiquin una futura intervenció en aquestes zones del solar.

Pel que fa als resultats positius, al sector nord-est hem localitzat un estrat arqueològic, la UE 1, que s'estén a tot el sector i que ha aportat ceràmica a torn romana. Aquest deixa de localitzar-se al sector sud-est, coincidint amb un desnivell del terreny vinculat a la construcció de l'antiga fàbrica. En aquesta àrea però, també hi localitzem estratigrafia positiva. En concret, un estrat gris fosc (UE 6), molt ric en materials constructius i ceràmica a torn, que s'estén a tot el sector sud-est del solar. Finalment, a l'àrea central, que delimita amb la zona on s'ha efectuat darrerament l'excavació arqueològica, tornem a localitzar aquest mateix estrat, la UE 6, que també localitzem en tota aquesta àrea central, coberta per un nivell de sauló que també aporta una elevada quantitat de materials

arqueològics. El conjunt de materials recuperats ens ha aportat una cronologia d'època romana – tardoantiga, si bé també localitzem algun fragment de ceràmica comuna ibèrica i ceràmica a ma.

Cal destacar que l'estratigrafia documentada, a més, coincideix amb la documentada en l'excavació arqueològica darrerament efectuada tot just a la zona limítrofa, on s'hi localitzà un *lacus* i un conjunt d'encaixos de dolia que formarien part d'un *torcularium*, així com diverses estructures funeràries que constaten la riquesa arqueològica d'aquest sector.

Així doncs, les diferents rases efectuades han permès constatar la preservació d'estratigrafia arqueològica en la major part de l'àrea nord-est del solar.

Un cop observada l'estratigrafia hem vist que la zona positiva s'estendria per una superfície de 6567 m². Amb una capa superficial aportada en el moment de la construcció de la fàbrica, amb un gruix aproximat d'uns 0,60 m, que ens dona uns 3.940,20 m³ que s'haurien de retirar de forma mecànica, amb control arqueològic, per deixar el solar preparat per iniciar la seva excavació.

Per sota de la capa superficial, la suma del gruix dels diferents estrats amb presència de materials de cronologia romana, sumen una potència mitjana aproximada d'1,20 m. En algunes de les rases hem rebaixat poc, per no malmetre l'estratigrafia i hem vist poca potència. Però en els diferents punts on hem pogut aprofundir més, hem observat aquesta mitjana, que ens dona un cubicatge aproximat de 7.880,40 m³ d'estrats d'interès arqueològic.

D'aquests estrats d'interès arqueològic, pensem que els primers 20 cm són susceptibles de ser rebaixats a màquina sota control tècnic, sempre que no es detectin cap estructura positiva o negativa.

Per tant quedarien 1.313,40 m³ que es podrien rebaixar de forma mecànica amb els condicionants mencionats anteriorment i 6.567 m³ d'estratigrafia positiva a excavar manualment.

BIBLIOGRAFIA

Anònim. (1860): Mataró a trozos, ó sea historia de la ciudad de Mataró antes Civitas Fracta, y anteriormente *Iluro*, por un sujeto que no es natural de ella. Historia de Cataluña y de la Corona de Aragón, d'en Víctor Balaguer. Vol. I pàg. 144-168. Barcelona.

AAVV. (1995): Camí de Vista Alegre. Autopistas i Arqueologia. Memòria de les excavacions en la prolongació de l'Autopista A-19. Autopistas Concesionaria Española S.A. pàg. 95-118. Hospitalet del Llobregat (Barcelona).

AGUAROD, C. (1991): *Ceràmica romana importada de cocina en la Tarraconense*. Ed. Institución Fernando el Católico. Zaragoza.

AQUILUÉ, X. (1991): *Las cerámicas africanas procedentes de la Colonia Iulia Urbs Triumphalis Tarraco*. Tesi Doctoral. Universitat de Barcelona. Inèdita.

AQUILUÉ, X. (1995): "La ceràmica comuna africana. Ceràmica comuna romana d'època Alto-Imperial. Estat de la qüestió". *Monografies Emporitanes VIII*. Museu d'Arqueologia de Catalunya. Empúries. pp. 61-72.

AQUILUÉ, X; CASTANYER, P; SANTOS, M; TREMOLEDA, J. (1998): *Les ceràmiques de vernís negre dels segles II i I aC a Empúries, l'Escala, Alt Empordà. La ceràmica de vernís negre dels segles II i I aC: Centres productors mediterranis i comercialització a la Península Ibèrica*. Patronat Municipal de Cultura. Mataró.

ARDIACA, J. (2020): Informe de seguiment arqueològic al Parc Circular Mataró - Maresme. Barcelona. Inèdit.

ARDIACA, J. (2021A): Informe de seguiment arqueològic al Parc Circular Mataró - Maresme. Barcelona. Inèdit.

ARDIACA, J. (2021B): Informe final del seguiment arqueològic al Parc Circular Mataró - Maresme. Barcelona. Inèdit.

BONIFAY, M. (2004): "*Étude sur la céramique romaine tardive d'Afrique. British Archaeological Reports, International series, 1301.* Oxford.

CELA, X., REVILLA, V. (2006): La transformación material e ideológica de una ciudad de Hispania: Iluro (Mataró) entre los siglos I y VII dC. *Archivo Español de Arqueología*, Vol. 79, págs. 89-114. Madrid.

CLARIANA, J.F. (1998): Noves aportacions a l'estudi de la necròpolis de Ca la Madrona, Mataró. *Sessió d'Estudis Mataronins*, 15, pàg. 181-189. Mataró

CLARIANA, J.F., JARREGA, R., (1994): *L'època romana al maresme: L'antiguitat tardana. Aproximació als últims temps de la ciutat d'Iluro/Alarona.* Cingles, *Bulletí de l'Agrupació científico-excursionista de Mataró*, Nº 82. Mataró

GARCÍA, J. (1988): Informe-Memòria de les excavacions arqueològiques d'urgència efectuades al polígon industrial Mata-Rocafonda Sud (Mataró, El Maresme). *Arxiu Servei d'Arqueologia i Paleontologia*. Núm. reg. 459. Mataró. Inèdit.

GARCÍA, J. (1990): Informe-Memòria del seguiment i prospecció arqueològica efectuat en el polígon industrial Mata-Rocafonda Sud (Mataró, El Maresme). *Arxiu Servei d'Arqueologia i Paleontologia*. Núm. reg. 144. Mataró. Inèdit.

GARCÍA, J.; CERDÀ, J. A. (1990): Una necròpolis tardo-romana a Ca la Madrona (Mataró, El Maresme). *VI Sessió d'Estudis Mataronins*, Núm. 6, pàg. 7-22. Mataró.

GARCÍA, J., PUJOL, J. (1994): El poblament ibèric dispers al Maresme central: L'exemple de Can Bada. *Laetania* 9, pàg. 87-130. Mataró.

HARRIS, E. C. (1991): *Principios de la estratigrafía arqueológica.* Ed. Crítica. Barcelona.

HAYES, J. (1972): *Late Roman Pottery. The British School at Rome.* London

KEAY, Simon J. (1984): "Late Roman amphorae in the western Mediterranean." *BAR International Series* 196 (i). Oxford. England.

LAMBOGLIA, N. (1952): "Per una classificazione preliminare della ceramica campana", Atti del I.º Congresso Internazionale di Studi Liguri, Bordighera.

LLOVET, J. (2000): Mataró: dels orígens de la vila a la ciutat contemporània. Caixa d'Estalvis Laietana, Mataró.

MIRET, M., REVILLA, V. (1995): El poblament romà al litoral central de Catalunya. Quaderns de prehistòria i arqueologia de Castelló, 16, pàg. 189-210. Castelló.

MOREL, J.P. (1981): Céramique Campanienne: Les Formes. Écoles Françaises d'Athènes et Rome. Paris.

OLESTI, O. (2000): Integració i transformació de les comunitats ibèriques del Maresme durant el s. II-I aC: un nou model de romanització per a la Catalunya litoral i pre-litoral. Empuries, 52, pàg. 55-86.

OLESTI, O. (2010): Urbanització, integració i gestió del territori al N.E. de la península ibèrica en època Republicana (Segles II-I aC). Time of changes. In the beginning of the Romanization. Studies on the rural world in the Roman Period. 5, pàg. 11-60. Girona.

PELLICER, J.Mª (1887): Estudios histórico-arqueológicos sobre *Iluro*. Antigua ciudad de la España Tarraconense, Región Layetana, Establecimiento Tipográfico de Feliciano Horta. Mataró.

RAMÓN, J. (1995): "Las ánforas feniciopúnicas del Mediterráneo Central y Occidental." Instrumenta 2. Universitat de Barcelona. Barcelona.

REVILLA, V. (2004): "El poblamiento rural en el noreste de Hispania entre los siglos II aC y I dC: Organización y dinámicas culturales y socioeconómicas" T. Chapa y P. Moret (eds.). Torres atalayas y casa fortificadas. Explotación y control del territorio en Hispania. Universidad de Jaén. Jaén.

REVILLA, V. (2004): Producción artesanal, viticultura y propiedad rural en la Hispania Tarraconense. Gerión, 13. Universidad Complutense. Madrid

ROCA ROUMENS, Mercedes; FERNÁNDEZ GARCÍA, Mª Isabel. (2005): "Introducción al estudio de la cerámica romana. Una breve guía de referencia". CVDAS. Revista de arqueología i historia.1. Málaga.

SANMARTÍ, E. (1978): “La ceràmica campaniense de Emporion y Rhode”, Monografies Emporitanes IV, Barcelona.

ANNEXOS

ÍNDEX DE PLANIMETRIES

- 01. Planta de situació del solar intervingut. Escala 1:5000
- 02. Planta de situació general de les rases. Escala 1:550
- 03. Seccions rases 1, 2, 3 i 4. Escala 1:20
- 04. Seccions rases 5, 6 i 7. Escala 1:20
- 05. Seccions rases 8, 9 i 10. Escala 1:20
- 06. Seccions rases 11, 12 i 13. Escala 1:20
- 07. Seccions rases 14, 15, 16, 17, 18 i 19. Escala 1:20
- 08. Seccions rases 20, 21, 22, 23 i 24. Escala 1:20
- 09. Seccions rases 25, 26, 27 i 28. Escala 1:20
- 10. Zona arqueològica positiva. Escala 1:550

PROMOTOR:	PLANOL:	NR:
Consorci per el Tractament de Residus Sòlids Urbans del Maremne	Situació del solar i envirant:	1
	SITUACIÓ:	FULL: 1
	POBLACIÓ:	ESCALA:
	MATARÓ	15000
	ESCALA: 1:5000	AUTOR:
	1:500	Carla Baumann
		Adrian Diaz
		Marc de 2023

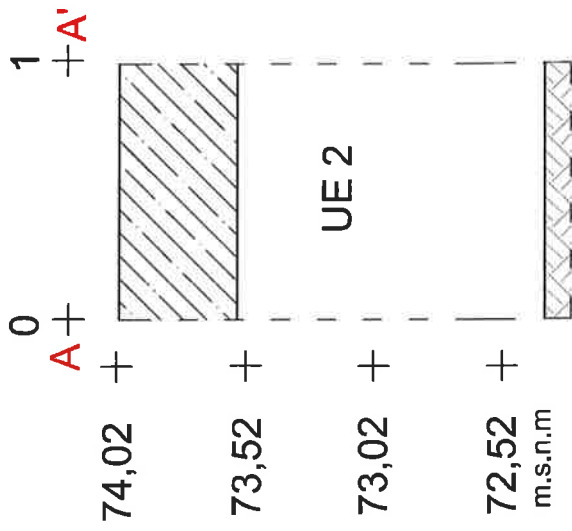

BAULA
RESEARCH
ARQUEOLÒGICA

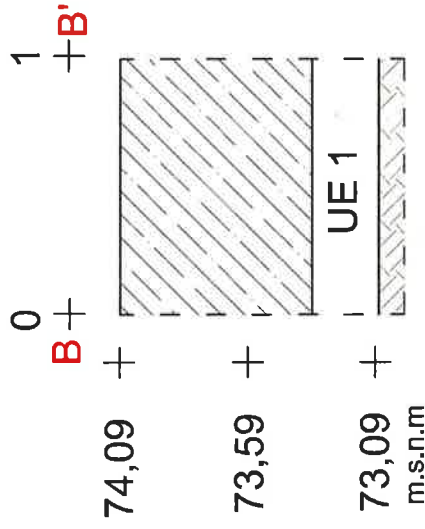
EQUIP TÈCNIC:
Carla Baumann i Adrian Diaz
DATA:
Març de 2023

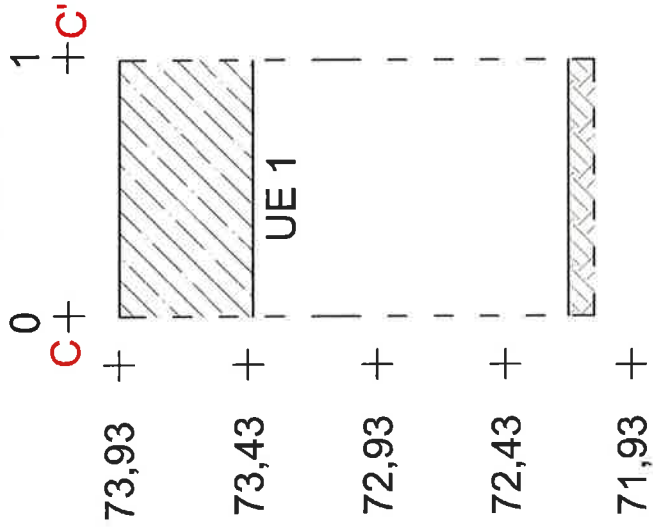
RASA 1

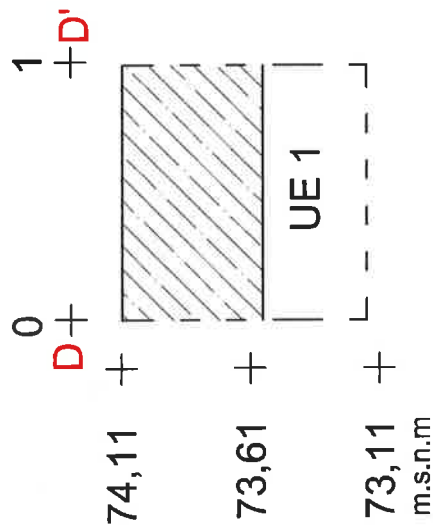
RASA 1

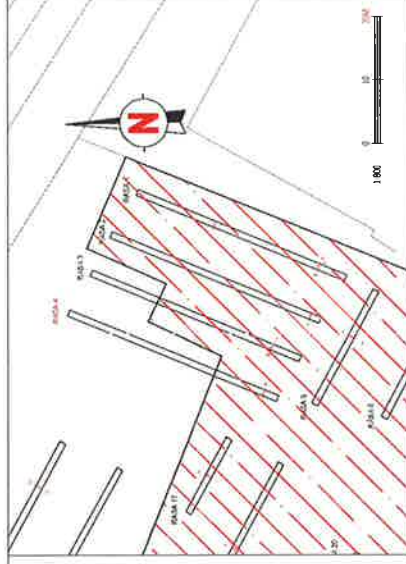
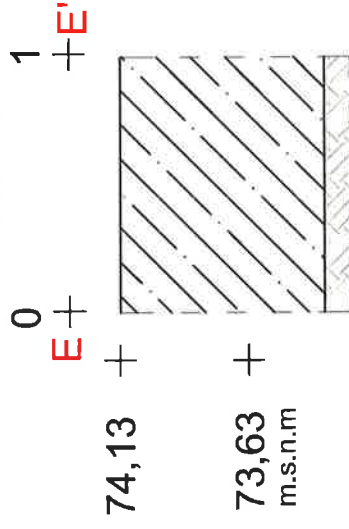
RASA 2

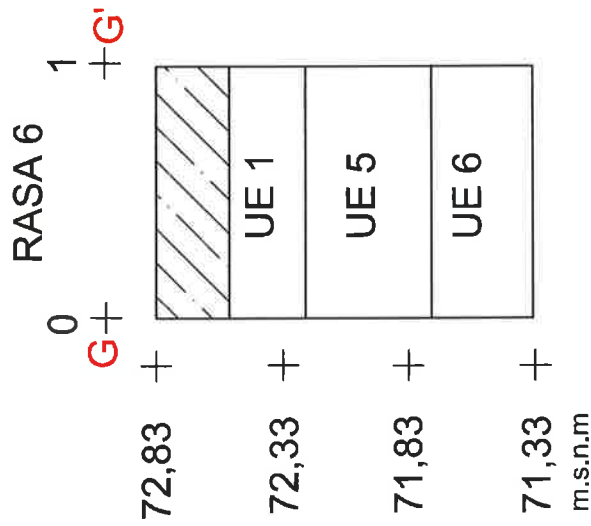
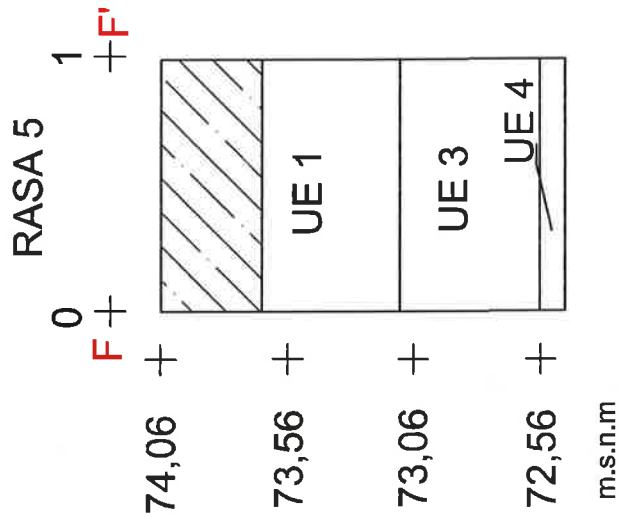
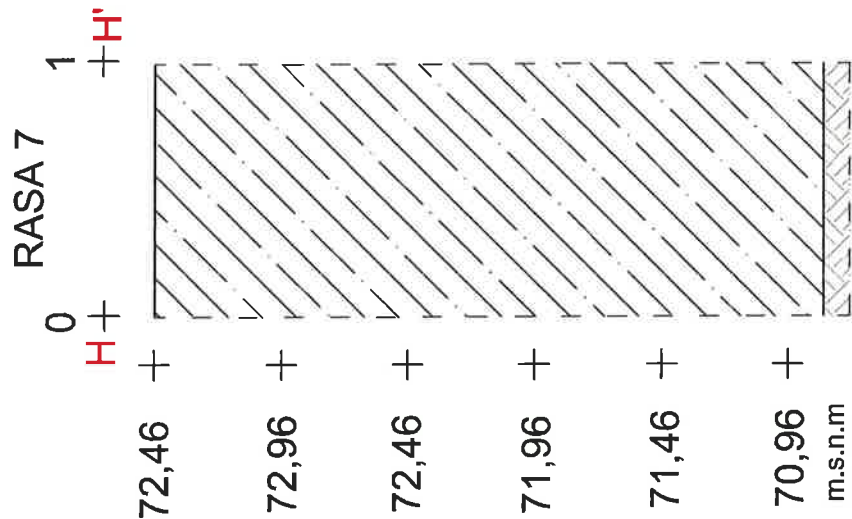
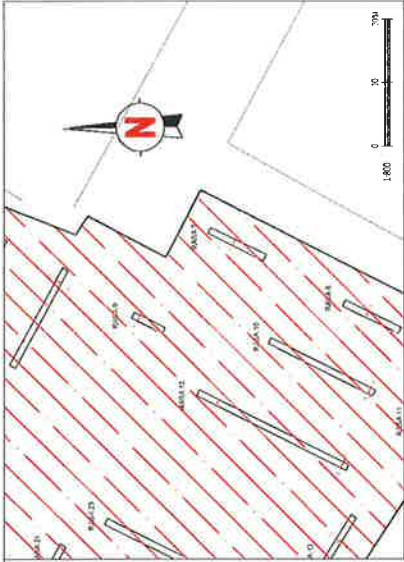
RASA 3

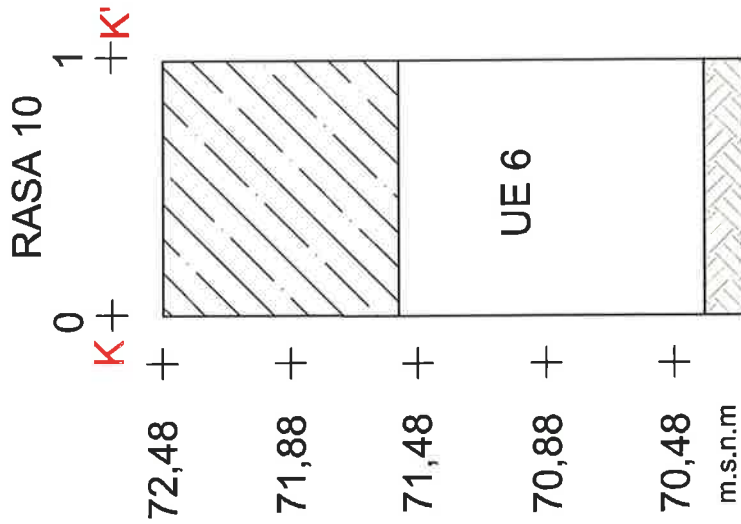
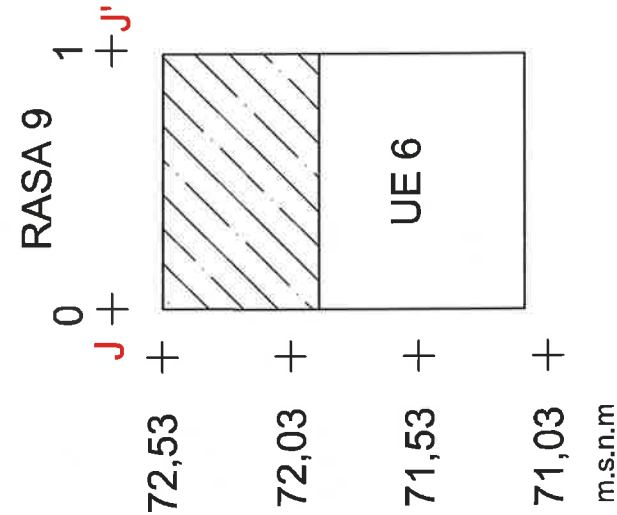
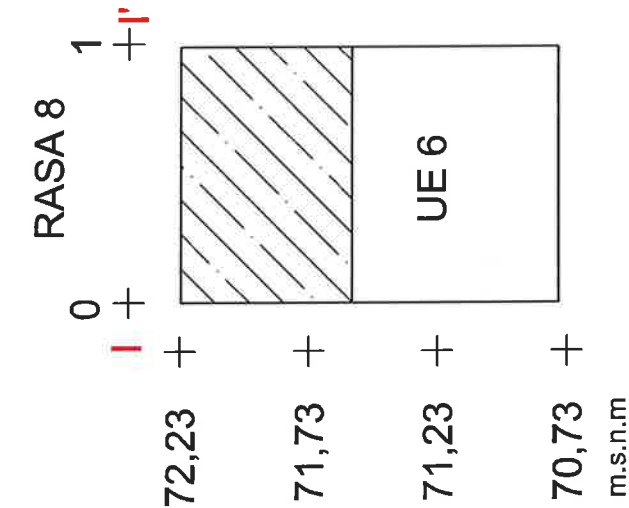
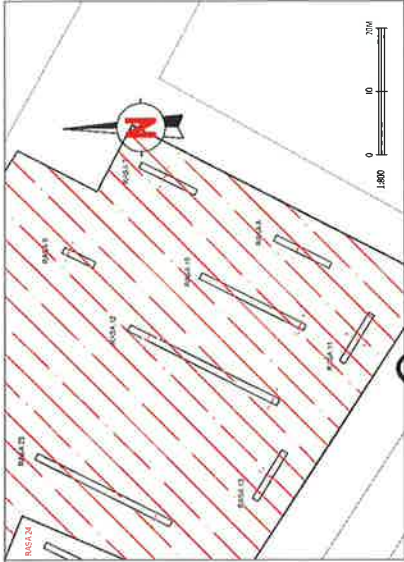
RASA 4

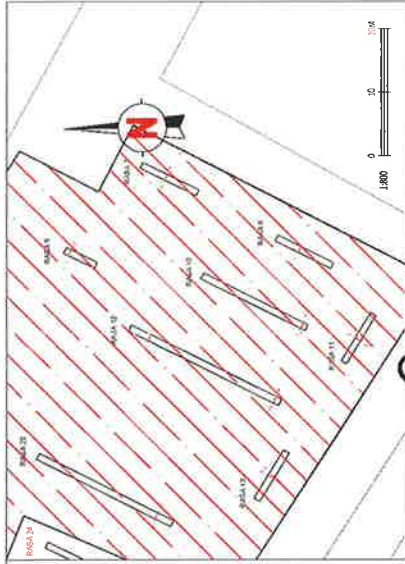
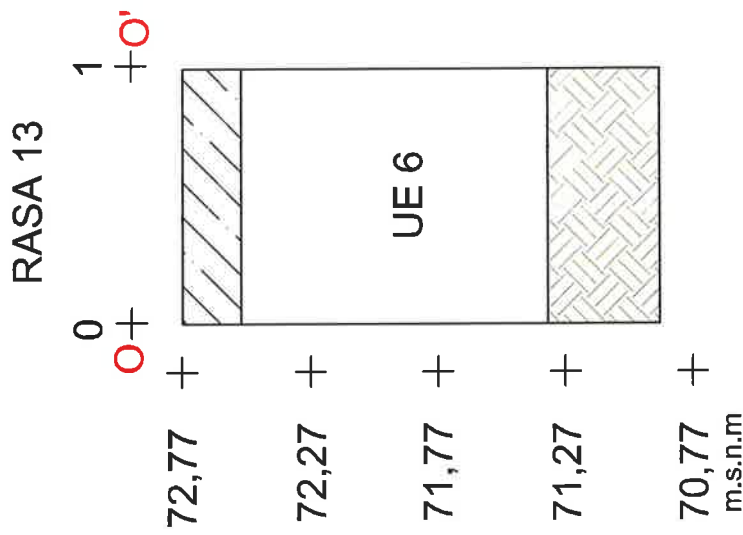
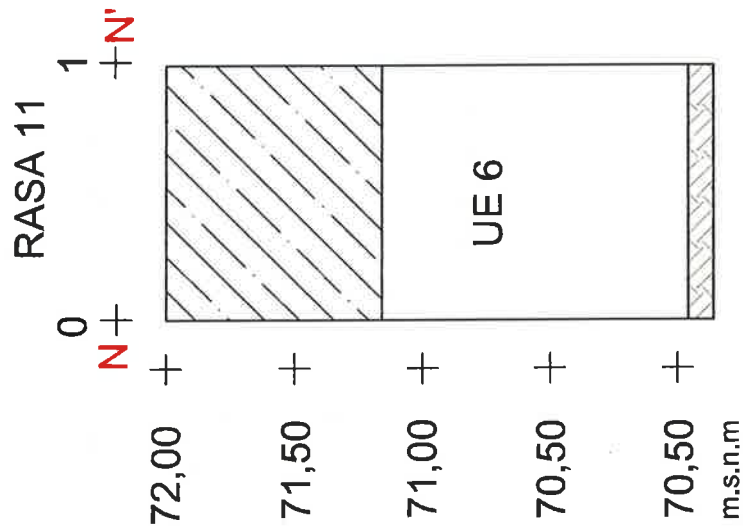
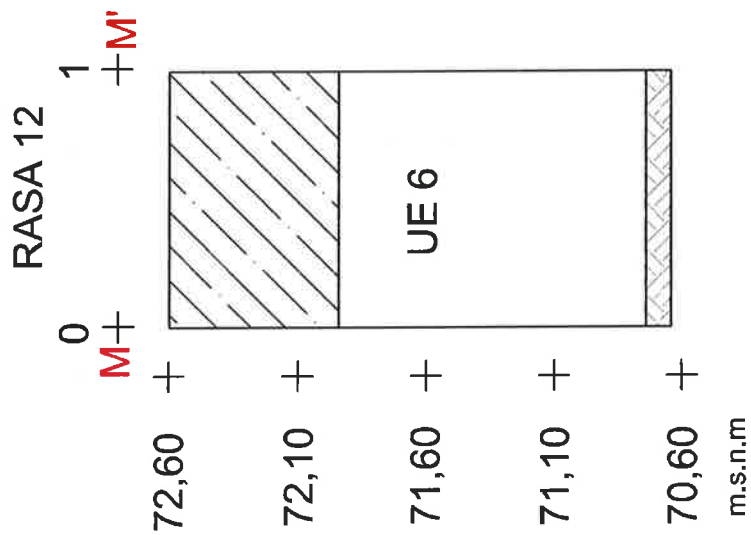
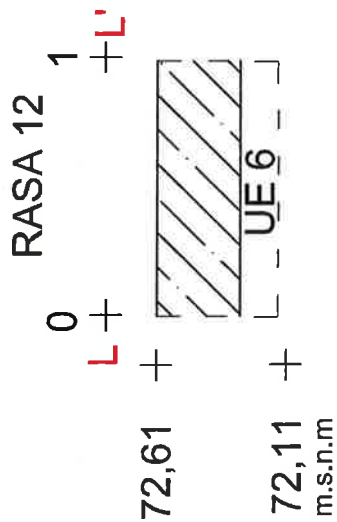
PROMOTORE:	Consorci per el Tractament de Residus Sòlids Urbans del Maresme	PLANOL:	Seccions rases 1, 2, 3 i 4	Nº:	3
		SITUACIÓ:	Parc Circular Mataró Maresme	FULL:	3
		POBLACIÓ:	MATARÓ	ESCALA:	1/20
EQUIP. TÈCNIC:	Carla Baumann i Adrián Díaz	ESCALA 1:20	0 0,75 1,50	AUTOR:	Carla Baumann Adrián Díaz
DATA:	Març de 2023				

PROJECTE: Concord per el Tractament de Residus Sòlids Urbans del Maresme		PLANOL: Seccions rases 5, 6 i 7	Nº: 4
EQUIP TÈCNIC: Carla Baumann i Adrián Díaz		SITUACIÓ: Parc Circular Mataró Maresme	FULL: 4
DATA:		POBLACIÓ: MATARÓ	ESCALA: 1:20
Mars de 2023		ESCALA: 1:20	AUTOR: Carla Baumann Adrián Díaz

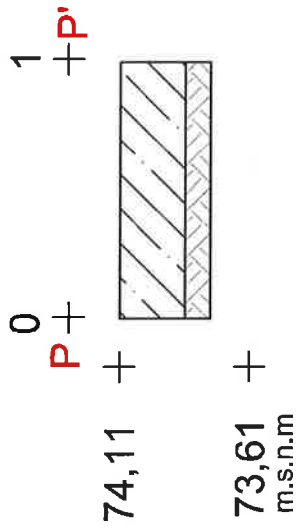

PROMOTORE:		PLÀNOL:	SECCIONS RASAS 8, 9 I 10	FM:	5
Consord per el Tractament de Residus Sòlids Urbans del Mareme		SITUACIÓ:	Parc Circular Marató Mareme	FULL: 5	
EQUIP TÈCNIC:		POBLACIÓ:	MATARÓ	ESCALA:	1:20
BAULA RECERCA ARQUEOLÒGICA		AUTOR:		Carla Baumann i Actin Díaz	
DATA:		ESCALA:	1:20	0 0,15 0,30 0,45 0,60 0,75 0,90 1,00	
		Març de 2023			

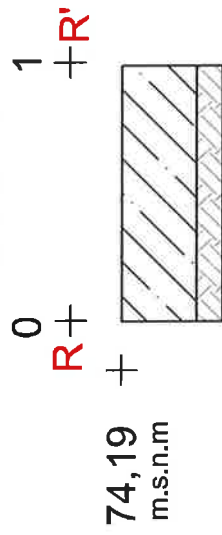

PROMOTOR:	PLANOL:	Nº:
Consord per el Tractament de Residus Sòlids Urbans del Marene	Seccions rases 11, 12 i 13	6
	SITUACIÓ:	FULL: 6
	Parc Circular Marató Marene	
	POBLACIÓ:	ESCALA:
	MATARÓ	1/20
	ESCALA: 1/20	AUTORS:
	1:20	Carla Guzmán
		Àlex Díaz

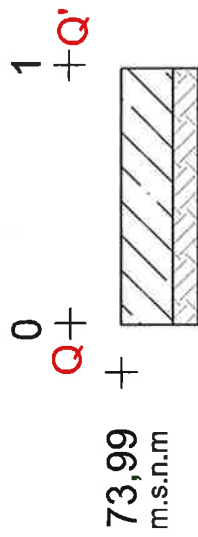
RASA 14

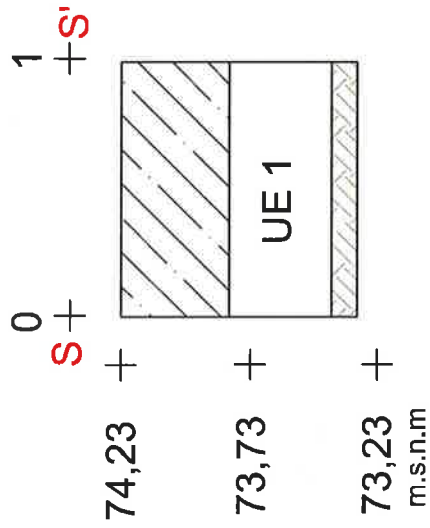
RASA 16

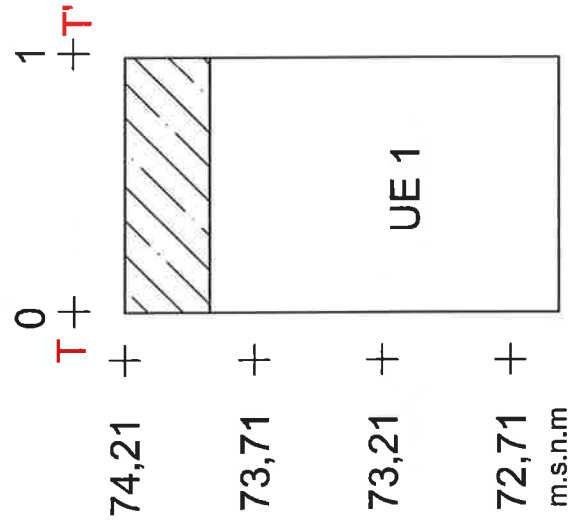
RASA 15

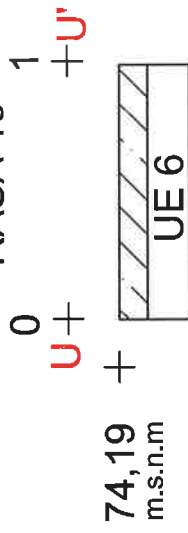
RASA 17

RASA 18

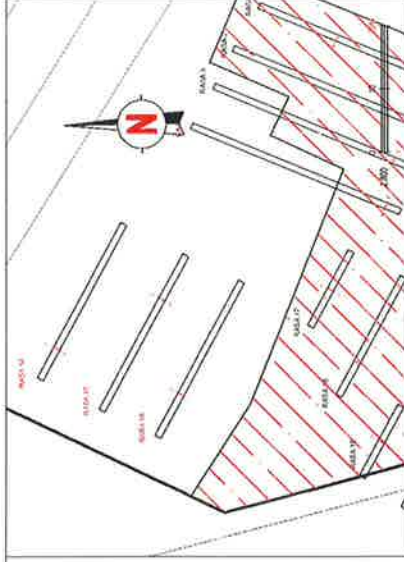

RASA 19

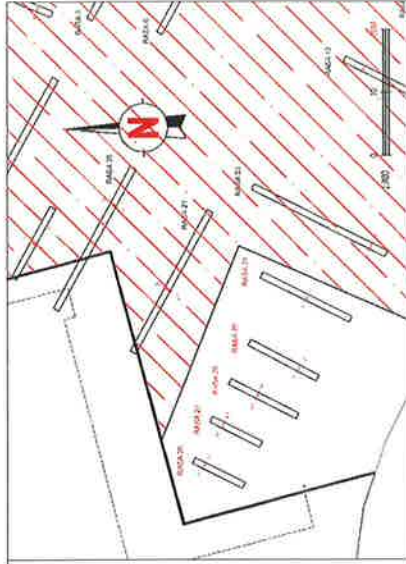
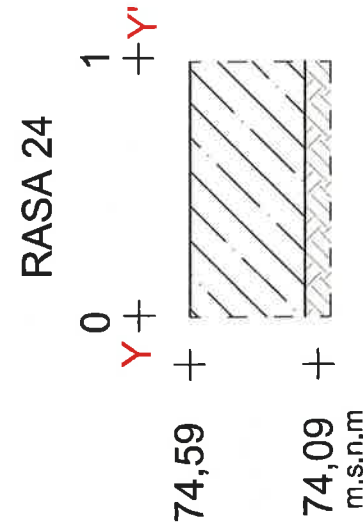
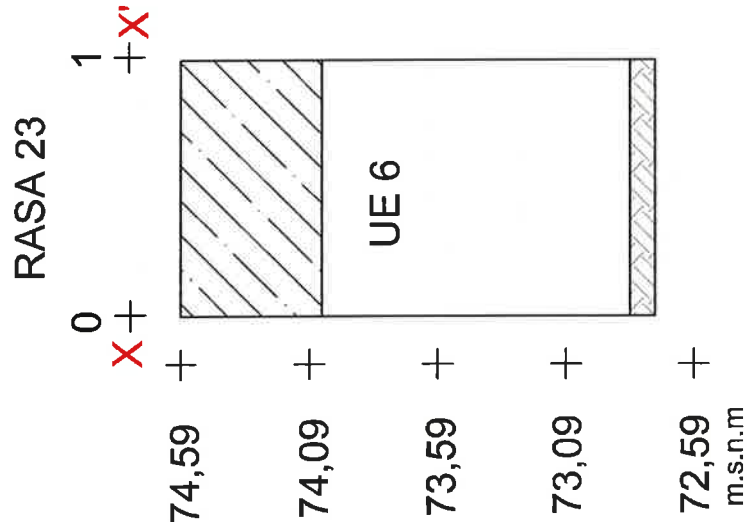
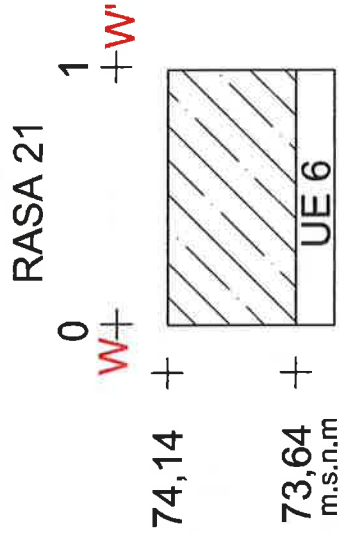
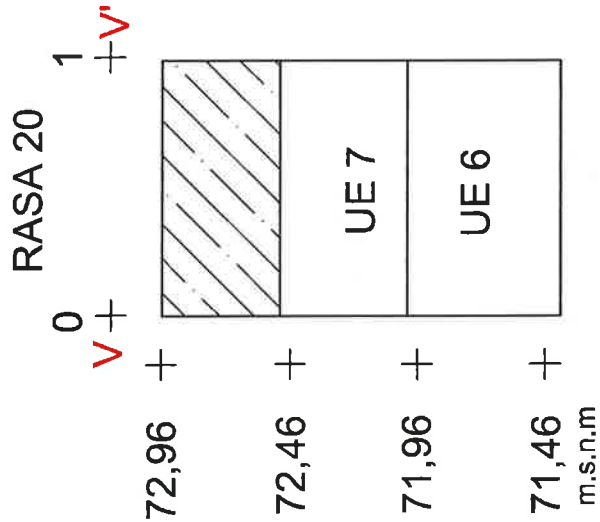

UE 6

UE 1

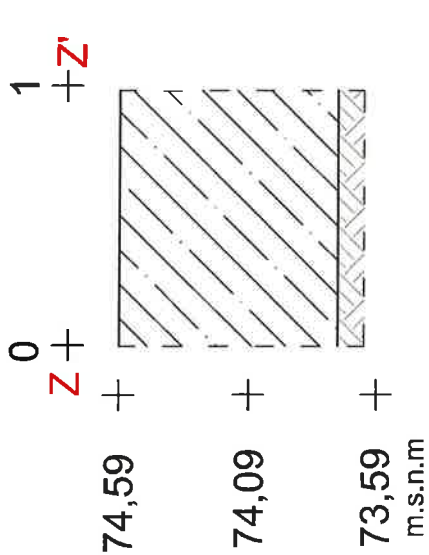

PROMOTORE Consorci per el Tractament de Residus Sòlids Urbans del Maresme	PLA NOU	Seccions rases 14, 15, 16, 17, 18 i 19	Nº	7
	SITUACIÓ	Parc Circular Mataró Maresme	FULL	7
BAULA RECERCA ARQUEOLÒGICA	EQUIP TÈCNIC	MATARÓ	ESCALA	
	Carla Baumann i Achen Diaz		1:20	
	DATA			
Març de 2023		ESCALA 1:20	AUTOR	
		0 0.25 0.5m	Carla Baumann Achen Diaz	

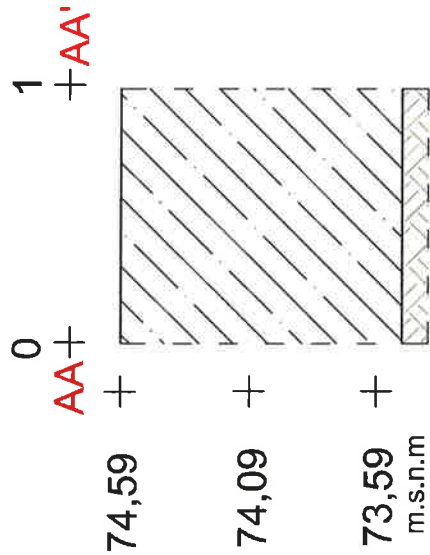

PROMOTOR: Consorci per el Tractament de Residus Sòlids Urbans del Maresme	PLANOL: Seccions rasas 20, 21, 23 i 24	Nº: 8
	SITUACIÓ: Parc Circular Mataró Maresme	FULL: 9
	POBLACIÓ: MATARÓ	ESCALA: 1/20
	EQUIP TÈCNIC: Carla Baumann i Adrián Díez DATA:	AUTOR: Carla Baumann Adrián Díez

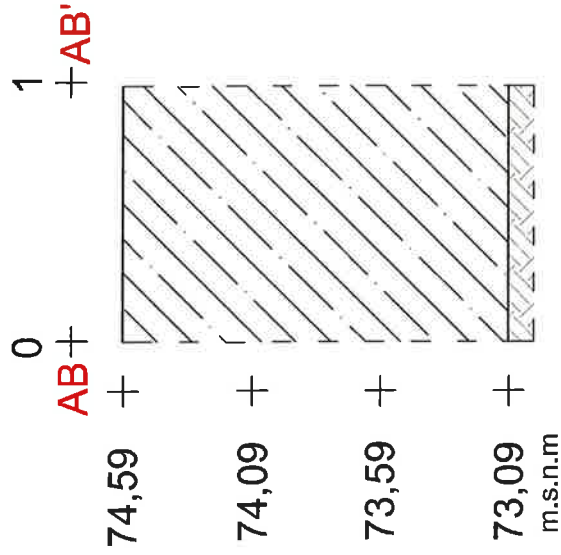
RASA 25

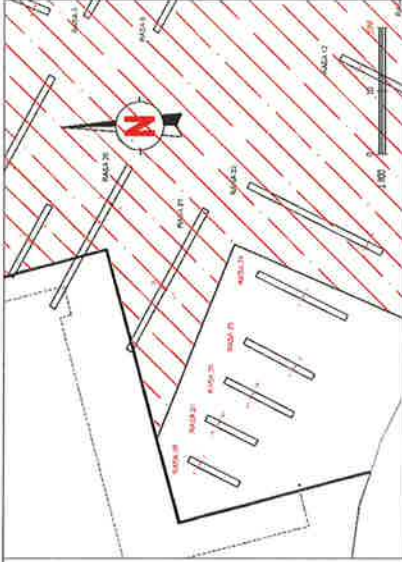
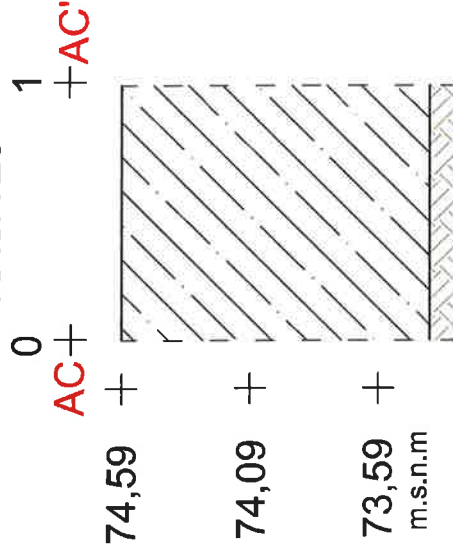
RASA 26

RASA 27

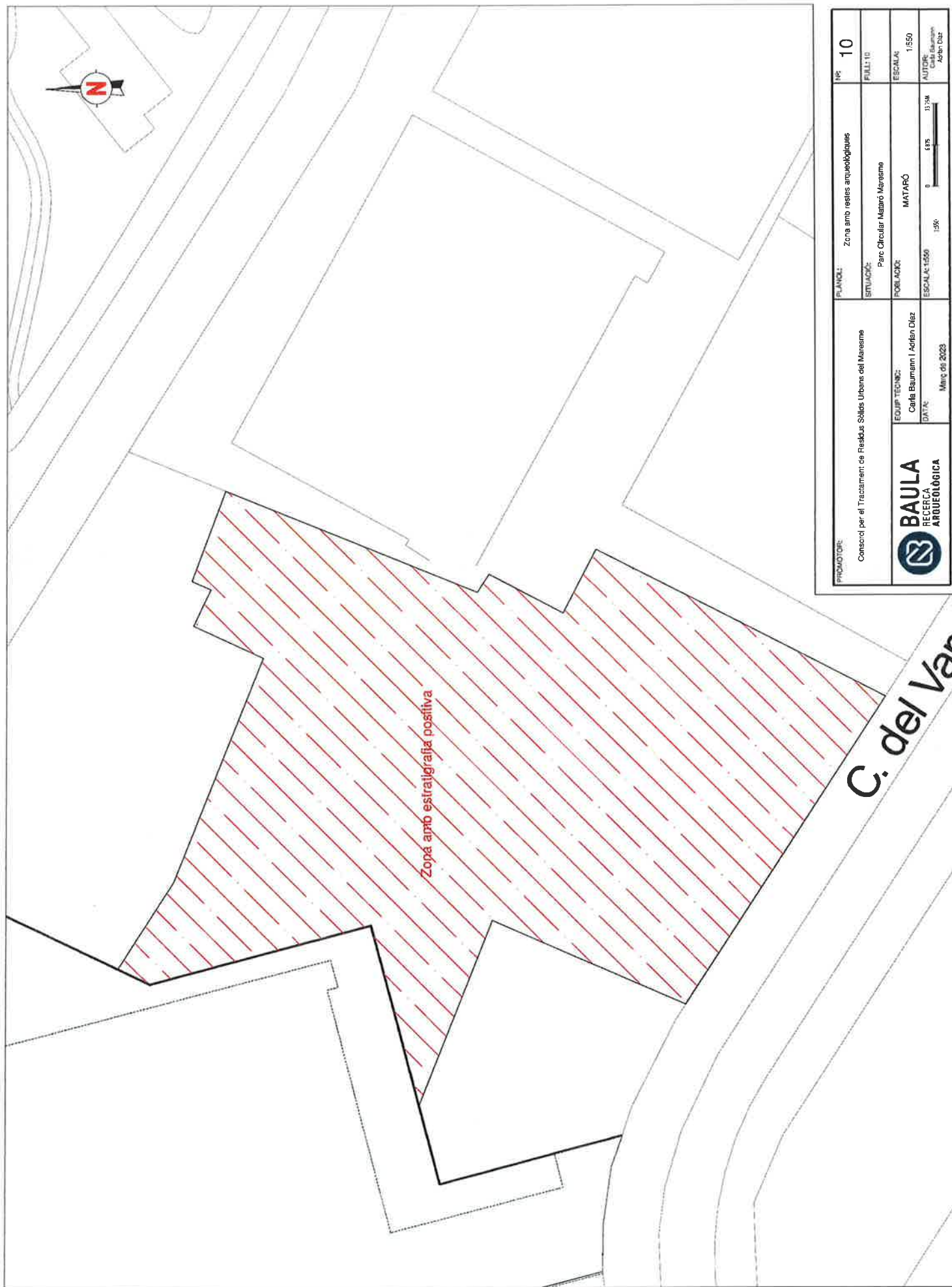
RASA 28

PROMOTOR: Consorci per el Tractament de Residus Sòlids Urbans del Marene	PLANOL: Seccions rases 25, 26, 27 i 28		Nº: 9
	SITUACIÓ: Parc Circular Mataró Marene		FULL: 9
	POBLACIÓ: MATARÓ		ESCALA: 1/20
	ESCALA: 1/20		AUTOR: Carla Baumann Ariadna Díez

EQUIP TÈCNIC:
Carla Baumann | Ariadna Díez
DATA: Març de 2023

PROMOTOR: Consorci per el Tractament de Residus Sòlids Urbans del Maresme		PLANO: Zona amb restes arqueològiques	Nº: 10
EQUIP TÈCNIC: Carla Baumann i Adrián Díez		SITUACIÓ: Parc Circular Mataró Maresme	FULL: 10
DATA: Març del 2023		POBLACIÓ: MATARÓ	ESCALA: 1:550
		ESCALA: 1:550	AUTOR: Carla Baumann Adrián Díez

Annex-2

PAUTES I CRITERIS DE SIGLATGE, CLASSIFICACIÓ I INVENTARI DEL MATERIAL EXHUMAT

Per tal d'unificar criteris entre els diferents equips de treball que puguin intervenir al jaciment arqueològic de la ciutat romana d'Illuro i a la resta de jaciments arqueològics situats dins del terme municipal de Mataró i per tal de conformar i ampliar la seva base de dades, el registre d'unitats estratigràfiques –UE– i la classificació i l'inventari dels materials arqueològics s'informatitzaran seguint les següents pautes establertes per l'Arqueòloga Municipal de l'Ajuntament de Mataró:

1. Siglatge del material arqueològic

El siglatge dels materials arqueològics es realitzarà -amb tinta xina sobre una capa d'impermeabilització de Paraloid B72 (diluït amb acetona a un 10%)- de manera clara i llegible seguint els codis següents:

Codi d'intervenció/any - sector (només si hi ha necessitat) - unitat estratigràfica – núm. de peça

Tots els fragments amb forma (vores, bases i nanses) hauran de tenir número de peça individual de 1 a N en cada unitat estratigràfica. Els fragments informes singulars (per exemple decorats o amb inscripció) també es siglaran.

El codi d'aquesta intervenció s'establirà en la reunió inicial amb l'Arqueòloga Municipal de l'Ajuntament de Mataró i l'Arqueòleg Territorial de la Generalitat de Catalunya.

L'inventari del material arqueològic es farà sempre una vegada finalitzat completament el trencaclosques entre els fragments, i completant sempre les caselles de quantificació destinades en els inventaris informatitzats. Per enganxar els fragments ceràmics d'una peça només s'utilitzarà pegament reversible (tipus Imedio), descartant-ne els de contacte.

2. Classificació i inventari del material arqueològic

La classificació dels materials han de seguir la nomenclatura establerta per a les caselles de PRODUCCIÓ, FORMA i TIPUS. A la memòria d'excavació caldrà incloure també el llistat d'abreviacions de les produccions i tipus preestablerts, així com d'altres produccions o tipus que s'hagin afegit a aquest llistat. El camp intervenció cal omplir-lo amb el codi d'intervenció i l'any.

En la taula d'inventari de materials, els camps s'hauran d'omplir obligatòriament (a excepció del camp OBSERVACIONS), especialment pel que fa referència als camps de nombre de fragments i quantificació (no es deixarà la casella buida, en tot cas s'omplirà amb el valor 0). En els camps de forma i de tipus, quan no n'hi ha s'omplirà amb INDET. S'utilitzaran només majúscules sense accents. S'utilitzarà una sola taula d'inventari de materials per intervenció arqueològica, mai una per cada UE de la intervenció.

Cada fragment amb forma (vores, bases, nanses, etc.), obligatòriament s'ha de siglar amb un número de peça individual. Ocasionalment es siglaran altres fragments d'especial interès –pintats, epigrafiats, etc.–. Els pivots de les àmfores es consideraran bases.

En el cas dels fragments informes, la casella destinada al núm. de peça s'omplirà com a S/N.

El material dibuixat a la memòria serà relacionat amb l'inventari al camp observacions.

La longitud de camps establerta a l'inventari informatitzat no podrà ser modificada sense prèvia autorització de l'Arqueòloga Municipal.

3. Quantificació del material arqueològic

- Quan una peça estigui força sencera (4 frag. de vora + 3 frag. de base + 13 informes) s'omplirà només una filera indicant que corresponen a un sol individu.
- Quan hi hagi diferents formes (5 vores de diferents individus + 4 informes que enganxen amb aquestes vores) d'un mateix tipus (Lamboglia 1), s'omplirà només una filera indicant a quants individus corresponen segons els dos sistemes de quantificació.
- Quant hi ha vores (10), bases (7) e informes (1030) de tipus indeterminats d'una mateixa producció (ARTAR) s'omplirà només una filera amb aquestes dades, indicant a quants individus corresponen segons els dos sistemes de quantificació.

3.1. El Número Mínim d'Individus (NMI).

Aquest sistema de quantificació utilitza el número més elevat de formes que hi ha a una unitat estratigràfica (formes o bases) d'una producció determinada. Qualsevol fragment amb forma (vores o bases segons el predomini) que no enganxi amb cap altre fragment amb forma, és per sí mateix un individu encara que semblin la mateixa peça.

- SITAL: 7 fragments de vores de bols que no enganxen + 2 fragments de bases = 7 individus
- AITAL: 30 fragments informes + 2 fragments de Dressel 1 que no enganxen = 2 individus
- SGSGA: 5 fragments que enganxen d'una vora + 4 fragments de vores (2 enganxen) + 3 fragments de bases = 4 individus

3.2. El Número Tipològic d'Individus (NTI)

També utilitza el número més elevat de formes (vores o bases) d'una producció determinada però té en compte les variants d'una forma. Tres fragments amb forma que no enganxin però semblen la mateixa peça són un individu.

- SITAL: 7 fragments de vores que no enganxen (però 2 semblen d'una mateixa peça i altres 2 d'una altra) + 2 fragments de bases = 5 individus
- AITAL: 30 fragments informes + 2 fragments de Dressel 1 que no enganxen però semblen la mateixa peça = 1 individu
- SGSGA: 5 fragments que enganxen d'una vora d'un bol + 4 fragments de vores de bols que no enganxen (però 3 semblen d'una mateixa peça) + 3 fragments de bases = 3 individus

Annex-3

FITXA TÈCNICA

Tipus d'intervenció:

Activitat autoritzada:

Dates autoritzades:

Promoció:

Execució de la intervenció:

Direcció tècnica:

Lloc de la intervenció:

Jaciment arqueològic:

Població i comarca:

Coordenades UTM:

Període de recerca:

Paraules clau:

Resum: